

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 100 lir

Leto XXX. Št. 118 (8824)

TRST, nedelja, 19. maja 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

Pomen zmage njene posledice in kaj terjamo

Izdatna zmaga tistih, ki so na nedeljskem referendumu glasovali NE, je res presenetljiva vse. Predvsem niso tega pričakovali zagovorniki referenduma, ki so gradili svoj optimizem na skoro milijonu tristo tisoč podpisnikov, ki so referendum zahtevali in so se zavoljo tega pogladi vso silo v volilni boj. Računali so na kompaktnost Krščanske demokracije in desnice, poleg tega še na ženske glasove, ki so, tako so računali, na političnih volitvah dajale svoj glas levi ali drugim laičnim strankam, toda bi se ob spretnem in demagoškem prikazovanju, da je zakon o razvezi v bistvu naperjen proti ženi in otrokom, na referendumu izrekle za odpravo samega zakona.

Tudi politične stranke, ki so se izrekle proti odpravi zakona, so verjele v strnjenost volivcev KD, sicer ne bi bilo toliko postopkov in pripravljenosti na kompromise glede popravka zakona samega. Bili so se, da ne bi v kampanji prišlo do verske vojne in razkola italijanske družbe v dva tabora. Prav tako ni bilo prave vere v nekatere plasti lastnih volivcev.

Danes je seveda lahko ugotovljati, da je bil ves strah neutemeljen, da je bilo premalo vere v razvojno rast italijanske družbe, da človek na jugu ni več videnjen v nazadnjaške spone in da se žena čedalje bolj zaveda, da nastaja enakopraven član družbe.

Referendum je bil potentna potreba, zato da vsem skupaj odpre oči.

Referendum je imel še drugi, večji pomen. Živimo v času hude politične krize, ki je rezultat številnih neresenih problemov, ki jih odgovorne politične strukture v vsem povojnem obdobju niso hotele rešiti. Fizičnem ustvarjanju za nasilni delatni vzdušje napetosti, provokacijske akcije se množijo, kriminal narašča. Vse to je zbudilo skromna tistih sil, ki mislijo, da so poklicane, da avtoritativno napravijo red. Zato jim je prišel prav referendum, da bi jih potrdil kot rešitelje domovine.

Na tak način je moral referendum nujno dobiti izrazito politično vsebino, bodisi zavoljo tega, da se KD kot politična sila mobilizira in odbrzi vse glasove bodisi zaradi političnih ambicij njenega vrha bodisi zaradi še bolj izrazitega političnega značaja vključitve fašistov v volilno kampanjo.

Odgovor nasprotnih sil in strank ni mogel biti drugačen kot politični. Posebno levica ni mogla dopustiti, da bi referendum služil kot sredstvo za uresničitev avtoritativnih skromin in da bi fašistične sile izrabile to priliko, zato da bi prišle v sfero oblasti. Če je bila torej stvar že spolitizirana, potem bi morala imeti prav nasprotno posledico: razložitven utvar, da je mogoče danes misliti na bolj ali manj radikalno samodržstvo, da je treba temeljito obračunati s fašistično agresivnostjo in da je treba okrepiti demokratske sile v vladi in izven nje, kar bi vse skupaj odprlo vrata temeljiti preobrazbi celotne družbe.

Zgodil se je majhen čudež. Namesto razkola v italijanski družbi, je prišlo do diferenciacije v sami KD, ki je prvič po vojni dodelila večjo težo naprednejšim in tistim silam v stranki, ki so za bolj odprt dialog z drugimi ljudskimi silami v državi.

Zmaga naprednosti in prosvetljenosti je bila visoka, toda da reagiranje volilnih predstavnikov strank, ki so se izrekle proti odpravi razveze, torej zmagovalcev, ni imelo nobene primere zmagoslavja. Komentarji so tako zadržane ocenili kot željo, da ne bi zmagovalci ponižali celotne KD, ker bi s tem prizadeli tudi

napredne sile v njej in jim tako onemogočile vpliv, ki so si ga z referendumom pridobile, in končno tudi zato, ker bodo morali s KD — raje z drugimi — še naprej sodelovati.

S tem pa ni rečeno, da ne bo imel nedeljski izid nobenega vpliva na politično življenje v državi. Posledice morda ne bodo zaznane jutri, toda do njih bo moralo priti. V to smo prepričani.

Posebno poglavje predstavljamo v nedeljskem glasovanju Slovinci v tržaški in gorški pokrajini. Orientacijo slovenskih volivcev moramo presojati po izidih v naseljih, kjer Slovinci strnjeno živijo. In tu ni presenečenja zaradi večine glasov proti odpravi zakona, ampak zato, ker odstotek oddanih glasov. Če odzvamemo ostalim glasovom gorečine, ki so oddali svoj glas v iskrenem verskem prepričanju, potem lahko trdimo, da so reakcionarne sile med Slovinci bile katastrofalno poražene, tako nekako kot v narodnoosvobodilnem boju.

Referendum je dokazal visoko stopnjo politične zavesti Slovencev, našo trdno voljo, da gradimo naše narodnostno življenje na izročilih osvobodilnega boja in da želimo vplivati na smer razvoja celotne družbe.

Dokaj drugačni so bili rezultati v slovenskih občinah Beneške Slovenije in Režije, kjer se je večina volivcev izrekle za odpravo zakona. Na tak izid je vplivala v prvi vrsti odsotnost emigrantov, ki jih je tuja prosvetila in bi njihovi glasovi korenito spremenili končno sliko. V drugi vrsti je kriva zaostalost in nerazvitost beneških vasi, posebno tistih, ki so bolj oddaljene od večjih središč. Slovinci, ki jih je bilo malo, pa so tudi v tujini ostali Slovenci, ki so se spomnili na svoj dom in na tujino, ki so se spomnili na svoj dom in na tujino, ki so se spomnili na svoj dom in na tujino.

Stvarno nastopanje levicarskih, laičnih in progresivnih katoliških sil med Slovinci na Tržaškem res ustvarja novo kvaliteto odnosov, ki jo bo treba v bodoče skrbno gojiti. Na teh stolpcih smo potrebo po strnjenosti Slovencev ne glede na politične in idejne razlike vedno zagovarjali in se zanjo zavzemali ker je to edina oblika priključitve, ki ga Slovinci lahko izvajajo. Brez pritiskov pa, kot poznamo iz vsakodnevnih izkušenj, ne gre. Naši pozivi in vabila niso nalezli na preveliko razumevanje. Bilo je nekaj pobud, toda vse so zamrle. Naj bi končno izkušnje referendumu zagotovile nadaljevanje usklajevanja stališč o vseh problemih naše skupnosti in naj bi obnovile skupne akcijske nastope.

Kakor smo prepričani, da bo rezultat referendumu ugodno vplival na razvoj celotne družbe v Italiji, tako poudarjamo, da ne bo smel njegov vpliv iti mimo nas Slovencev. Zmaga naprednosti in odprtosti mora pomeniti tudi drugačen veljavni odnos do nas. Nihče ne bo smel več strašiti, ki bi večji in v kratkem času uresničeni ukrepi v našo korist krepili demokratske sile. Pri referendumu so se ti preprosti že zmogli in se ne smejo zmotiti še enkrat. Zato terjamo korenite in hitre ukrepe.

BORIS RACE

Kaže, da je ameriški zunanji minister Kissinger dosegel nepričakovan korak naprej med svojim zadnjim pogovorom s sirskega predsednika Assadom, ki naj bi pristal na ameriški načrt za določitev nove črte premirja med Sirijo in Izraelom. O tem je Kissinger včeraj poročal izraelskim voditeljem, ki naj bi v prihodnjih urah tudi odobrili načrt ameriškega zunanjega ministra. Iz Egipta, kamor naj bi Kissinger dopotoval danes, celo poročajo, da bo šef ameriške diplomacije v zelo kratkem času objavil besedilo sporazuma med Sirijo in Izraelom.

PREDSEDNIK ASAD NAJ BI PRISTAL NA AMERIŠKI NAČRT Pomemben napredek v pogovorih ministra Kissingerja v Siriji

Šef ameriške diplomacije naj bi že v prihodnjih urah objavil okvirni sporazum za ločitev sil med Sirijo in Izraelom - Romunsko poročilo o tragediji v Maalotu

TEL AVIV, 18. — Po novem pogovoru s sirskega predsednika Assadom se je ameriški zunanji minister nepričakovano vrnil v Jeruzalem, kjer se je sestal z izraelskimi voditelji. Iz krogov ameriške delegacije, ki je vodila pogajanja s Sirijo, so neuradno sporočili, da je Kissinger zabeležil v tem zadnjem pogovoru z Assadom nepričakovan korak naprej. Sirija je baje načelno sprejela predloge ameriškega državnega tajnika o določitvi črte prekinitve ognja med Sirijo in Izraelom. Pravijo, da je predsednik Assad »zelo blizu« ameriškim stališčem in naj bi bil na tem, da sprejme, razen nekaterih poudrobnosti, ameriški načrt.

Henry Kissinger

Danes v Franciji odločilni krog predsedniških volitev

PARIZ, 18. — Jutri bo v Franciji odločilni krog predsedniških volitev, na katerih se bodo morali Francozi odločiti med kandidaturami predstavnika leve Mitterranda in neodvisnega republikanca Giscarda D'Estainga. O polnoči so zaključili volilno kampanjo, ki ji je sledilo popolno premirje. Pariški dnevnik »France Soir« bi moral danes objaviti izid ankete, ki jo je izvedel francoski inštitut za javno mnenje (IFOP). Na zahtevo začasnega predsednika republike in predsednika senata Alaina Pohaerja, pa ankete niso objavili, da ne bi vplivali na odločitev francoskih volivcev.

Francois Mitterrand je imel včeraj ponovi zadnji volilni shod, zvečer pa sta tako on kot Giscard D'Estaing s televizijskih ekranov podala zadnje volilne izjave.

BUDIMPEŠTA, 18. — Kot poroča madžarska tiskovna agencija je bil v Budimpešti tristranski vojaški vrh med Sovjetsko zvezo, Madžarsko in Češkoslovaško. V glavno madžarsko mesto so prispeli visoki sovjetski in češkoslovaški častniki. Agencija ne omenja, katera vprašanja so obravnavali in pravi samo, da je sestanek potekal v prijateljskem in prisrčnem vzdušju.

MOSKVA, 18. — Libijski ministri predsednik Džalud je nadaljeval danes svoje pogovore s predsednikom vlade Kossiginom. Šlo je za tretji pogovor med obema ministrskima predsednikoma.

BORIS RACE

Kaže, da je ameriški zunanji minister Kissinger dosegel nepričakovan korak naprej med svojim zadnjim pogovorom s sirskega predsednika Assadom, ki naj bi pristal na ameriški načrt za določitev nove črte premirja med Sirijo in Izraelom. O tem je Kissinger včeraj poročal izraelskim voditeljem, ki naj bi v prihodnjih urah tudi odobrili načrt ameriškega zunanjega ministra. Iz Egipta, kamor naj bi Kissinger dopotoval danes, celo poročajo, da bo šef ameriške diplomacije v zelo kratkem času objavil besedilo sporazuma med Sirijo in Izraelom.

Kissinger je zato mnenja, da mu bo uspelo prepričati tudi izraelsko stran, da sprejme ameriške predloge. Po doslej še nepotrjenih vesteh naj bi ameriški državni tajnik v prihodnjih urah odpoval tudi v Kairo, kjer naj bi poročal predsedniku Sadatu o razvoju pogovorov za ločitev sil na sirske - izraelski meji. Že dejstvo samo, da se je Kissinger danes zvečer ponovno srečal z izraelskimi voditelji naj bi dokazovalo, da je šef ameriške diplomacije dosegel v Damasku nepričakovan uspeh. Ob svojem prihodu v Izrael ni hotel Kissinger dati nobene izjave, na letališču pa ga je dočakal Eban.

Neki visoki ameriški funkcionar je izjavil, da je Kissinger zelo optimistično razpoložen in da je mnenja, da bodo dosegli splošni sporazum že v treh ali štirih dneh. O zadnjih podrobnostih naj bi se pogajale obe strani neposredno v vidu dokončnega podpisane sporazuma, ki naj bi bil v Zenevi.

Tudi opazovalci v Kairu so do kaj optimistično razpoloženi. Iz krogov OZN v Egiptu poročajo o možnosti, da bi Kissinger že danes zvečer lahko objavil okvirni načrt za ločitev med sirske in izraelskimi orožnimi silami. Baje ne bi šlo za uradni sporazum, temveč za napredek v pogajanjih, ki bi omogočil Kissingerju, da nadaljuje nekaj dni svojo posredovalno misijo, nakar bi se lahko vrnil v Washington z gotovostjo, da je rešitev krize na Blžnjem vzhodu samo vprašanje časa.

Romunska tiskovna agencija »Agerpres« je danes objavila komunikate, v katerem izraža svoje stališče do pokola v izraelski vasi Maalot. Agencija daje razumeti, da se ne strinja z izraelsko odločitvijo, da vojska vdere v šolo. Romuni ne obtožujejo nobene od obeh strani, ugotavljajo pa, da je bila izraelska akcija vsekakor prežgodnja. Sledi kronološko poročilo o poteku dogodkov in o poskusu posredovanja romunskega veleposlanika, ki je v sredo jutraj stopil v stik s predstavnikom palestinske organizacije, katere člani so se zapirli s talci v šolo v Maalotu. Z romunskim posredovanjem so se strinjali tudi Izraelci in so bili doseženi tudi nekateri sporazumi. Izrael je sklenil osvoboditi arabske ujetnike, gverilci pa so obljubili, da bodo osvobodili talce. Ko so pogajanja še trajala, so ob 18. uri Izraelci sporočili, da je vojska napadla šolsko poslopje, zaključuje tiskovna agencija. Romunska izjava ne daje nobenih poudrobnosti o geslu, ki naj bi ga palestinska organizacija posredovala romunskemu veleposlaniku. Romuni izražajo svoje obžalovanje tako za akcijo gverilcev v

Maalotu, kot za izraelsko represalijo proti palestinskim taboriščem.

Macovecu zaključil obisk v Italiji

ROM, 18. — Romunski zunanji minister George Macovecu je zaključil svoj dvodnevni obisk v Rimu ter odpoval v Sofijo. Macovecu je bil danes tudi v Vatikanu, kjer sta ga sprejela državni tajnik kardinal Villot in zunanji minister msgr. Casaroli. Ob koncu njegovega obiska so objavili sklepno poročilo o italijansko - romunskih pogovorih, v katerem ugotavljajo ugoden potek odnosov med obema državama. Moro in Macovecu sta tudi proučila možnost razširitve romunsko - italijanskega sodelovanja. Romunski zunanji minister je povabil ministra Mora naj obišče Romunijo.

PEKING, 18. — Ciprski predsednik nadškof Makarios je začel danes uradni obisk v LR Kitajski, kjer se je danes sestal s podpredsednikom kitajske vlade Ten Hsiao-pingom.

VČERAJ V SEJNI DVORANI POKRAJINSKEGA SVETA

Konferenca pokrajinske uprave o slovenski manjšini na Goriškem

Znanstveni poročili je prispeval sociološki inštitut ISIG - Udeležba predstavnikov oblasti in slovenske narodne skupnosti iz vseh treh pokrajin

V polni dvorani goriškega pokrajinskega sveta je včeraj zjutraj dr. Bruno Chientaroli odprl pokrajinsko konferenco o slovenski manjšini, ki bo služila kot predprilava za široko tržaško manjšinsko konferenco, ki bo letos julija. Dr. Chientaroli je v svojih uvodnih besedah dejal, da so konferenco sklicali na podlagi sklepa pokrajinskega sveta iz leta 1971.

Svoji poročili sta nato prebrala sodelavca sociološkega inštituta ISIG dr. Strassoldo in dr. Boileau. Prvi je analiziral zakonodajo o Slovincih, tako državnemu kot delnemu ter razne zakonske predloge, ki so bili dani v parlamentu in na deželi. Doktorica Boileau pa je prebrala sociološko poročilo o sestavi slovenske manjšine, na podlagi ankete, ki jo je napravil ISIG pred dvema letoma.

Na konferenco so prišli vidni predstavniki slovenskega in italijanskega javnega življenja. Prisotni so bili goriški prefekt dr. Molinari, predsednik tržaške pokrajine dr. Zanetti, poslanec A. Škerk, deželna odbornika Devata in Cociani (odbornik Tripani je postal telegram), deželni svetovalec Lovriha, Štoka, Bergomasi, Colli, Zorzenon, predsednik SKGZ Rane in člani predstevstva Šiškovcem, Veselom, Lipovcem, Košuto, predstavniki beneških Slovencev Černo, Del Medico, Predan, pokrajinski odbornik Ferletičeva, občinski odbornik Mol-

Slovenska prosvetna zveza in Kmečka zveza prirejata danes popoldne s sodelovanjem kulturnega krožka Devin - štičan proslavo kmečkih puntov. Na sliki spomenik, ki ga bodo za to priložnost danes odkrili

VČERAJ V SEJNI DVORANI POKRAJINSKEGA SVETA

Konferenca pokrajinske uprave o slovenski manjšini na Goriškem

Znanstveni poročili je prispeval sociološki inštitut ISIG - Udeležba predstavnikov oblasti in slovenske narodne skupnosti iz vseh treh pokrajin

vodnem delu svojega obsežnega govora omenil spreminjanje narodnostnega sestava bivalnega prostora v Beneški Sloveniji zaradi izseljevanja delavcev v tujino, v Devinu - Nabrežini zaradi priseljevanja, v Standeržu pa zaradi razlašanja. Na podlagi ankete izhaja, da se vsi anketiranci, od Kanalske doline do Trsta, čutijo pripadniki slovenskega naroda. Navedel je podatke poprejšnjega direktorja ISIG, De Marchija, da je v Gorič 96 odstotkov Slovencev naklonjen dvojezičnosti. Navedel je tudi zaskrbljujoč podatke o izrednem padcu števila dijakov, ki je sedaj na slovenskih šolah vseh stopenj manjše kot je bilo leta 1947 samo na osnovnih šolah. Odv. šfili go globalno zaščito ter navedel razne zakone in mednarodne dokumente o manjšinskih pravicah. Odv. šfili go globalno zaščito ter navedel razne zakone in mednarodne dokumente o manjšinskih pravicah. Odv. šfili go globalno zaščito ter navedel razne zakone in mednarodne dokumente o manjšinskih pravicah.

Simultanska prevajalska služba je bila tokrat na visku. Ob prevajalca takoj in kar je najbolj važno, točno prevajala to, kar so diskutanti govorili v slovenskem ali italijanskem jeziku. ODVETNIK ŠFILIGOJ je v u-

se, pokrajinski svetovalec Waltritsch, Poletto, Palza, Lugnani, Cian, Jarc, predstavnica sindikalne federacije, slovenski župan Čučut, Jarc in Klanjšček, občinski svetovalec Selčeva, Sanzin in Paulin, predstavniki Slovenske prosvetne zveze in Zveze slovenske katoliške prosvete, predstavniki političnih strank, ljubljanski sociolog dr. Klemenčič, predstavniki tukajšnjega in jugoslovanskega tiska, deželni šolski skrbnik dr. Angioletti in goriški skrbnik dr. Imbrinari, ravnatelj slovenskih srednjih in osnovnih šol.

Po prečitjanju poročil je delo uradnih predstavnikov zapustil dvorano. Popoldne so bili v dvorani prisotni v večini ljudje slovenske narodnosti, kar ne koristi medsebojnemu sporazumevanju.

Simultanska prevajalska služba je bila tokrat na visku. Ob prevajalca takoj in kar je najbolj važno, točno prevajala to, kar so diskutanti govorili v slovenskem ali italijanskem jeziku. ODVETNIK ŠFILIGOJ je v u-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Inflacija pesti tudi Amaričane

NEW YORK, 18. — Ameriške banke so včeraj uvedle obrestno mero 11,5 odstotka na posojila »najboljšim klientom«. To je najvišja obrestna mera, ki so jo banke uveljavile ameriške dolarje.

Kar pa dela še večje skrbi Američanom je hitra rast inflacije v ZDA. Po podatkih ministrstva za trgovino je raven inflacije v prvih treh mesecih letošnje dosegla povprečje 11,5 odstotka letno; kosmati narodni proizvod pa se je v prvem trimesečju zmanjšal za 6,3 odstotka. ZDA se torej bližajo naraščanju inflacije, ki jih je prizadela v prvih treh mesecih leta 1971, ko je znašala 13 odstotkov. Gospodarstveniki menijo, da se ni mogoče govoriti o recesiji, da pa obstaja nevarnost, da se položaj ne bo kmalu izboljšal. Ugotavljajo, da če bi se kosmati narodni proizvod zmanjšal tudi v drugem trimesečju, potem bi lahko že govorili o gospodarski recesiji. Sicer pa se tolažijo, da je brezposelnost sorazmerno omejena in da so zato vsi pogoji, da se bo položaj v bližnji prihodnosti izboljšal.

Ob današnji proslavi kmečkih puntov

V vsej zgodovini razrvane poti družbe k napredku so prav korak kmeta zadrževali se večje ovire, kot so jih srečevali drugi družbeni sloji. Njegova izoliranost, oddaljenost od strukture, ki jih je družba ustvarjala, mu je delala pot težavnejšo. Vzpetine, ki jih je na poti srečaval, je težje premagoval, ker mu je bilo težje postavljati navezo. Zato je bilo njegovim izkoriščevalcem lažje, da potiskajo ga na rep vrste, zadrževati njegov vzpon, siliti ga na rob napredka.

Kmečki upori, »kmečke zveze«, ki so jih v srednjem veku sestavljali kmečki podložniki proti izžemanju in krivicam, ki so jim jih prizadevali ne-nasitni fevdalni gospodje in katerih obletnice sedaj proslavljamo v vseh slovenskih deželah, v matični domovini in v zamejstvu, so zato predstavljali velike ljudske revolucije proti krivičnemu fevdalnemu družbenemu redu, ki so ga, kljub neuspehom in krvavemu masčevanju nad uporniki, razmajali in odpirali pot napredku. Pomenili so obenem prebujanje družbene in v naših krajih tudi narodne zavesti, ki je ni moglo več uničiti nobeno še tako kruto zatiranje, ki je živela dalje v kmečkih množicah, se od časa do časa razplamela v večjih ali manjših uporih, in je zažarela v bleščeči luči v narodnoosvobodilni borbi, v kateri so ravno kmetje prispevali velik delež, kot pričajo spomeniki v vseh naših vaseh.

Velik je torej nauk in zgled, ki nam prihaja od kmečkih puntov, od prve kmečke »zveze« na Koroškem leta 1473 do velikega slovenskega upora 1. 1515, do Matije Gubca in najbolj znanega hrvaško - slovenskega upora iz leta 1573, do nam najbližjega tolminskega punta iz leta 1713, ki je zajel tudi Kras in med katerim so kmetje množično napadli tudi dvoranski grad.

Spomenik, ki ga danes odkrivamo v Devinu, je namenjen ravno v spomin na naše uporne prednike izpred 261 let, ki se jih spominjamo s ponosom in hvalečnostjo. Toda postavljamo ga tudi v spodbudo našim kmetom in njihovim namorom za boljše življenje in za priznanje zaslužene vloge soustvarjalcev napredka sodobne družbe. Zato na njem piše »Včeraj in danes za kmečke pravice«.

Poti je še dosti. Se vedno čakajo naše kmete in njihovo organizacijo Kmečko zvezo — kljub nekaterim uspehom v obrambi pred razlastitvami — prevzemu demokratske uprave kmečke bolniške blagajne po dolgoletni samostojni diskriminaciji, nadaljnji napori za gospodarsko in socialno enakopravnost, pa tudi za narodno enakopravnost etnične skupnosti, kateri v naših krajih v ogromni večini pripadajo.

Za seboj pa imajo svetle zgledne prednikov in svoje borbene izkušnje, imajo svojo organizacijo in pogum, ki jim ga dajejo uspehi skupne borbe. Tudi prejšnje nedelje so v veliki meri dokazali svojo visoko demokratsko zavest, ko so skupaj z vsemi svobodoljubnimi in naprednimi državljani potrdili voljo naše družbe, da se modernizira, da gre naprej.

To jim daje večje upanje, da bodo tudi ostali deli poti le prehodni hitreje, v stalnem zavzemanju za enotnost med vsemi kmeti in za solidarne odnose med vsemi delovnimi ljudmi in skupni borbi za vse tiste pravice, ki jim pripadajo.

Današnja manifestacija v Devinu je namenjena proslavi slavnih kmečkih puntarjev, je pa tudi praznik za doslej prehojeno pot in izraz volje po napredovanju k boljšemu življenju in pravičnejši družbi. Na njej zato pričakujemo, da se bomo srečali vsi kmetje naše pokrajine in vsi delovni ljudje, ki se čutimo bratje in soudeleženi pri ustvarjanju boljše skupne usode.

LUCIAN VOLK

Šveica in omejitve italijanskega uvoza

ZENEVA, 18. — Švicarska vlada bo na prihodnji konferenci ministrov OCDE (Organizacije za sodelovanje in gospodarski razvoj) podprla splošni sporazum, ki naj bi pomagal premostiti sedanje uvozne omejitve, ki jih je sprejela Italija.

PROTI ŠČUVANJU K NARODNOSTNI MRŽNJI

VLOŽEN ENOTEN ZAKONSKI OSNUTEK
ZA KAZENSKO ZAŠČITO MANJŠINPodpisali so ga poslanci KPI, - Neodvisne levice
in SVP - Izjava pobudnika zakona, posl. Škerka

«Posredno je to tudi odgovor na ščuvanje Almiranteja», nam je dejal posl. Albin Škerka, ko nam je izročal izvod zakonskega osnutka o kazenski zaščiti dostojanstva, izročil in zgodovine narodnih ter jezikovnih manjšin pred možnimi žalitvami ali pred netenjem narodnostne mržnje.

To je v zaporedju peti, če upoštevamo, da je levica v parlamentu predložila podoben zakonski osnutek že leta 1962 prvič in drugi sredi 1963 ter da je deželni svet Furlanije-Juljske krajine poslaval parlamentu soroden zakonski osnutek svetovalcev SS Josipa Škerka in Draga Štoka. Razlika pa je v tem, da stoji za novo pobudo poslanca Albina Škerka širokopolna enotna akcija poslancev treh skupin (KPI, Neodvisne levice in južnotirolske «Volkspartei»), ki se prištevajo k narodnim ali jezikovnim manjšinam in so kot taki sklenili nastopiti v parlamentu.

Zakonski osnutek so namreč predložili s slovenskim posl. Albinom Škerkom (KPI) se južnotirolski Nemci Ritz, Benediktter in Mitterdorfer (SVP), Francoz iz Doline Aosta Chanoz (Neodvisna levica), tajnik Sardinske akcijske stranke Columbu (Neodv. levica), poslanec Tuccari, pripadnik albanske skupnosti v Kalabriji (KPI), Mario Lizzero - Andrea, Furlan (KPI), posl. Raicich, hrvaškega prorektorja (KPI) in podpredsednika prave komisije parlamenta posl. Spagnol (KPI).

Podpisniki v obrazložitvi zakonskega osnutka o kazenski zaščiti narodnostnih in jezikovnih manjšin ugotavljajo, da te zaščite doslej ni predvideval kazenski zakonik, ker je pač odraz fašistične dobe, v kateri je nastal in ko je do manjšin sploh vladala nestrpnost.

«Zaščititi moramo», ugotavljajo podpisniki zakona, «poleg posameznikov tudi narodne in jezikovne manjšine, kar pomeni, da jim moramo tudi v tej obliki priznati enakopravnost z večinskim narodom, saj je to bistvena sestavina naše demokracije».

Podpisniki ugotavljajo, da niso prodrli vsi podobni zakonski osnutki, niti zadnji, ki ga je predložil posl. Škerka v prejšnji zakonodajni dobi. Zakonski osnutki, trdijo podpisniki, ponavljajo besedilo osnutka, ki ga je parlamentu poslal deželnja Furlanija-Juljska krajina v zadnji zakonodajni dobi. Pri tem podpisniki poudarjajo, da gre za zaščito vseh manjšin, ki živijo v Italiji: tako narodnih kot jezikovnih. Besedilo zakona je zelo kratko

IZ KRAJNE VASI

UMRLA JE JUSTINA ZLOBEC-SAVA

Vedno bolj se redčijo vrste starih borcev in zaslužnih aktivistov, ki so prispevali velik delež v narodnoosvobodilni vojni in z vso vno in dosledno nadaljevali svoje delo po osvoboditvi. O zaslugah naših ljudi, ki nikdar ne silijo v naš sprednj, zvezo marsikaj se po njihovi smrti. Med te je prav gotovo spadala tudi Justina Zlobec iz Krajne vasi, znana pod ilegalnim imenom Sava, ki so jo številni bivši borci in aktivisti, znanici in prijatelji spremljali na njeni zadnji poti v četrtke.

Justa - Sava ni imela lahkega življenja, bila pa je trdna, hrabra krajevka, zelo razgledana in napredna ženska, čeprav je izhajala

iz ubožne kmečke družine na Lukovcu, kjer se je rodila leta 1891. Mati je umrla, ko je imela Justa komaj osem let. Zato si je morala že kot otrok služiti kruh med tujnimi ljudmi. Leta 1920 se je poročila v Krajno vas in tam ostala do konca svojih dni. Spoznali so jo po vsem Krasu in Vipavskem, ko se je po naših krajih začelo razvijati in širiti narodnoosvobodilno gibanje. Že decembra 1942 je bila vključena v vaški odbor OF, opravljala je kurirsko službo, vodila centralno javko med aktivisti Slovenskega primorja ter pridobivala sodelavce za OF. Prenesla je zelo važna sporočila in vodila po skrivnih stazah, v mrazu in vročini, vidne aktiviste in organizatorje ljudskega odpora. Rada je pripovedovala, kako je po nalogu okrožne gospodarske komisije nesla nove čevlje na Opčine Togliattiju, ob njegovem povratku iz Sovjetske zveze. Bila je članica okrožnega odbora AFŽ za Kras, članica okrožnega odbora RKS, organizirala je vasko in rajonske odbore AFŽ in RK. Za vse to je prejela zaslužen odklonjenje za hrabrost, nato pa še odklonjenje za zasluge za narod. Neutrudno je delovala tudi po osvoboditvi, dokler ni zbolela in ostala sama v kraški domaćini, ker ji je moč Jože umrl že pred leti.

Naj ji bo lahka domača gruda, svobodna kraška zemlja.

URNIK AVTOBUSOV OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH
ZA ZGONIŠKO IN REPENTABRSKO OBČINO

Opčine	8.45	10.45	12.45	14.45	16.45	18.45	20.45
Repentabor	8.50	10.50	12.50	14.50	16.50	18.50	20.50
Veliki Repen	8.55	10.55	12.55	14.55	16.55	18.55	20.55
Girandole	8.59	10.59	12.59	14.59	16.59	18.59	20.59
La Bora	9.01	11.01	13.01	15.01	17.01	19.01	21.01
Repnič	9.06	11.06	13.06	15.06	17.06	19.06	21.06
Zgonik	9.11	11.11	13.11	15.11	17.11	19.11	21.11
Salez	9.16	11.16	13.16	15.16	17.16	19.16	21.16
Samatorca	9.19	11.19	13.19	15.19	17.19	19.19	21.19
Bajta	9.21	11.21	13.21	15.21	17.21	19.21	21.21
Gabrovce	9.25	11.25	13.25	15.25	17.25	19.25	21.25
Prosek	9.30	11.30	13.30	15.30	17.30	19.30	21.30
Zv. na Proseku	9.30	11.30	13.30	15.30	17.30	19.30	21.30
Trst	9.32	11.32	13.32	15.32	17.32	19.32	21.32
Trst	9.35	11.35	13.35	15.35	17.35	19.35	21.35
Prosek	9.37	11.37	13.37	15.37	17.37	19.37	21.37
Zv. na Proseku	9.45	11.45	13.45	15.45	17.45	19.45	21.45
Gabrovce	9.50	11.50	13.50	15.50	17.50	19.50	21.50
Bajta	9.54	11.54	13.54	15.54	17.54	19.54	21.54
Samatorca	9.56	11.56	13.56	15.56	17.56	19.56	21.56
Salez	9.59	11.59	13.59	15.59	17.59	19.59	21.59
Zgonik	10.04	12.04	14.04	16.04	18.04	20.04	22.04
Repnič	10.09	12.09	14.09	16.09	18.09	20.09	22.09
La Bora	10.14	12.14	14.14	16.14	18.14	20.14	22.14
Girandole	10.16	12.16	14.16	16.16	18.16	20.16	22.16
Veliki Repen	10.20	12.20	14.20	16.20	18.20	20.20	22.20
Repentabor	10.25	12.25	14.25	16.25	18.25	20.25	22.25
Opčine	10.30	12.30	14.30	16.30	18.30	20.30	22.30

NAŠ DRUGI IZLET V LETOŠNJEM LETU JE NAMENJEN DUNAJU

S «Primorskim dnevnikom» na ogled
svetovne vrtnarske razstave «WIG 74»

Izlet bo od 28. do 30. junija, rok za prijavo pa zapade 28. maja
Na razpolago je vsega 140 mest - Kdo ima prednost in zakaj

Da bi ugodili želji številnih naročnikov in čitateljev, ki se iz enega ali drugega razloga ni zmožili udeležiti našega letošnjega izleta v Španijo, smo se odločili organizirati letos še en izlet, namenjen predvsem tistim čitateljem, ki so od prvega izostali.

Naš drugi izlet je namenjen obisku SVETOVNE VRNARSKE IN CVETLICARSKO RAZSTAVE na Dunaju «WIG 74». Razstava se razprostira na površini več kot milijon kv. metrov in če bi hoteli peš obvesti vse poti in steze, bi ugotovili, da smo prehodili nič manj kot 25 km! Za tak sprehod bi potrebovali seveda nekaj dni, zlasti če, če bi si hoteli ogledati le nekaj od več kot milijona rastlin iz vsega sveta, ki so tam nasajene. Toda našim izletnikom ne bo treba pešati, saj se med vrtovi in parki vijeta enotirna železnica in razstavni vlak, ki omogoča udobno in prav nič utrudljivo vožnjo po tem velikem vrtnem, v katerem so tudi «posajene» številne restavracije in bifeji.

Naš izlet na Dunaj je torej namenjen predvsem ogledu te velike razstave, vendar bomo videli še marsikaj drugega. Toda pogledimo si, kakšen je program našega izleta:

V petek, 28. junija ob 14. uri se bomo zbrali na Trgu Porcupiano (pred sodnijsko palačo), odkoder se bomo z avtobusi odpeljali proti Ljubljani in Mariboru. Tu bomo prenočili v novem delu hotela «Orel», večerja pa bo ob mariborskem «jezeru» na reki Dravi. Naslednje jutro se bomo odpeljali čez mejni prehod Šentilj in skozi Gradec na Dunaj. Namestili se bomo v odličnem hotelu «Park» blizu Schoenbrunn, kjer bo tudi kosilo. Popoldne bomo izkoristili za podroben ogled Schoenbrunn, zvečer pa se bomo odpeljali na večerjo v Grinzing, najveselejšo četrt avstrijskega glavnega mesta.

Naslednje jutro se bomo odpeljali na razstavo «WIG 74». Z vlaka si bomo ogledali ves razstavni prostor, in če bo kdo hotel, si bo lahko ogledal te iste vrtove, ki bi ga utegnili še posebej zanimati. Nekaj pred polnočjo se bomo odpeljali na Semmering, kjer bomo v okrilju smrekovih gozdov imeli kosilo, potem pa bomo nadaljevali pot proti Mariboru in Celju, kamor bomo prišli za večerjo. Po večerji se bomo odpeljali v Trst, kamor je predviden prihod okoli polnoči.

To je torej program našega tridnevnega izleta na Dunaj. Prav gotovo ste že med branjem ugotovili, da gre bolj za weekend kot za zahtevnejše potovanje, vendar ste gotovo tudi opazili, da je izlet programiran tako, da ne bo naporen in se bodo vsi izletniki povsod res dobro počutili.

ROK ZA PRIJAVO JE ZELO KRATKEK. Do 29. maja moramo sporočiti na Dunaj točno število sob, ki jih bomo potrebovali. Zato je čas za prijavo naslednji: od jutri, 20. maja pa do sobote, 25. maja se lahko prijavljajo vsi tisti čitatelji, ki se niso udeležili našega izleta v Španijo, v ponedeljek, 27. in v torek, 28. maja pa se bodo lahko prijavili tudi ostali, seveda, če bo še kaj prostora na razpolago. Opozorjamo, da imamo na razpolago vsega skupaj le 140 prostorov v hotelih prve kategorije.

CENA IZLETA JE 35.000 LIR in vsebuje vse usluge navedene v programu. Vsi udeleženci morajo imeti potni list ali pa osebno izkaznico za vpis na kolektivni potni list. V tem primeru je treba doplačati 1.200 lir na osebo.

Ob vpisu je treba vplačati 15.000 lir akontacije, ostane pa Lučko Križmančiču, ženi Cvjetki in sinčku Damjanu se je pridružila krepka hčerka KATJA

Srečni družini in novorojenki želi obilo zdravja in sreče Tržaški partizanski pevski zbor.

OSMICA
Pri Piščancih pri Boletovih točijo črno in belo domače vino.

V NEDELJO, 26. MAJA, BO V MAČKOLJAH

tradicionalni praznik češeni

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V KRIZU

Alojz Ušaj 5.000 lir, Zvonko Kalč (Prosek 290) 10.000 lir, Lucano Terčon 2.000, Mirko Verginela 2.000 lir.

Ob enaindvajsetletnici smrti (17. maja) žene Ivanke daruje Emil Furlan 1.000 lir za PD Ivan Grbec v Škedenju.

Ob 20. obletnici smrti sina in brata Veljka Milkovića daruje družina 2.500 lir za Tržaški partizanski pevski zbor in 2.500 lir za šolo Kajuh v Gropadi.

Ob drugi obletnici smrti drage Elizabete Ferluge daruje mož 10 tisoč lir za Glasbeno matico.

Nameste cvetja na grob Angele Kopun daruje družina Dovšak iz Križa 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin dragega deda daruje družina Salvi 5.000 lir za folklorno skupino iz Dijaškega doma.

Ob 9. obletnici smrti Marije Grilanc daruje Mirko, Olga, Savica in Ada 20.000 lir za SD Kontovel.

Ob 30. obletnici pogrešanega moža v NOB Milana Dolenca se ga spominja žena Ivanka in daruje 5.000 lir za PD Tabor in 5.000 lir za cerkveni pevski zbor na Opčinah.

Ob 3. obletnici smrti prof. Ivana Sosića daruje družini Sosić - Čuk 5.000 lir za PD Tabor in SD Polet. V isti namen daruje Seraf in Lucija 5.000 lir za PD Tabor.

Na razstavi del openskih amaterjev darujeta obiskovalki N.N. 4.000 lir za PD Tabor.

V počastitev spomina pok. Karoline Žerjal iz Boljuna daruje družina Zobeč (Zabrezec št. 4) 5.000 lir.

Marija in Albin Križman z Opčin 2.500 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V MAČKOLJAH

Aldo Maver (Boljunc 180) 20.000 lir, Mirko Tul (Mačkölje) 5.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ SKEDNJA, S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE

V počastitev spomina tov. Franca Guštinčič vd. Debeljak daruje Špela 1.500 lir.

Ob enaindvajsetletnici smrti (17. maja) žene Ivanke daruje Emil Furlan 1.000 lir.

Bruno Sosić 3.000 lir, Pierina Petaros 1.000 lir, Josipina Caris 2.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB NA OPČINAH

Ob 30. obletnici pogrešanega moža v NOB Milana Dolenca se ga spominja žena Ivanka in daruje 5.000 lir.

Za moški pevski zbor Tabor - Opčine darujeta Marija in Albin Križman 2.500 lir.

V spomin na svaka in strica Franca Poločnika darujeta Francka in Ladića 2.500 lir za moški pevski zbor Tabor z Opčin.

Josipina Caris 2.000 lir, Eleonora Gornjak darujeta Glavič - Petaros 5.000 lir za Šentjakobsko kulturno društvo.

Ob enaindvajsetletnici smrti (17. maja) žene Ivanke daruje Emil Furlan 1.000 lir za PD Ivan Grbec v Škedenju.

Ob 20. obletnici smrti sina in brata Veljka Milkovića daruje družina 2.500 lir za Tržaški partizanski pevski zbor in 2.500 lir za šolo Kajuh v Gropadi.

Ob drugi obletnici smrti drage Elizabete Ferluge daruje mož 10 tisoč lir za Glasbeno matico.

Nameste cvetja na grob Angele Kopun daruje družina Dovšak iz Križa 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin dragega deda daruje družina Salvi 5.000 lir za folklorno skupino iz Dijaškega doma.

Ob 9. obletnici smrti Marije Grilanc daruje Mirko, Olga, Savica in Ada 20.000 lir za SD Kontovel.

Ob 30. obletnici pogrešanega moža v NOB Milana Dolenca se ga spominja žena Ivanka in daruje 5.000 lir za PD Tabor in 5.000 lir za cerkveni pevski zbor na Opčinah.

Ob 3. obletnici smrti prof. Ivana Sosića daruje družini Sosić - Čuk 5.000 lir za PD Tabor in SD Polet. V isti namen daruje Seraf in Lucija 5.000 lir za PD Tabor.

Na razstavi del openskih amaterjev darujeta obiskovalki N.N. 4.000 lir za PD Tabor.

V počastitev spomina pok. Karoline Žerjal iz Boljuna daruje družina Zobeč (Zabrezec št. 4) 5.000 lir za Tržaško folklorno skupino.

Za Tržaški partizanski pevski zbor darujejo: godba na pihala iz Ricman in ansambel Pomlad od honorarja prvomajskega praznika 40.000 lir, ob izpolnitvi prijavnice Adrijan. Kalč (Padriče) 2.000 lir.

deli še marsikaj drugega. Toda pogledimo si, kakšen je program našega izleta:

V petek, 28. junija ob 14. uri se bomo zbrali na Trgu Porcupiano (pred sodnijsko palačo), odkoder se bomo z avtobusi odpeljali proti Ljubljani in Mariboru. Tu bomo prenočili v novem delu hotela «Orel», večerja pa bo ob mariborskem «jezeru» na reki Dravi. Naslednje jutro se bomo odpeljali čez mejni prehod Šentilj in skozi Gradec na Dunaj. Namestili se bomo v odličnem hotelu «Park» blizu Schoenbrunn, kjer bo tudi kosilo. Popoldne bomo izkoristili za podroben ogled Schoenbrunn, zvečer pa se bomo odpeljali na večerjo v Grinzing, najveselejšo četrt avstrijskega glavnega mesta.

Naslednje jutro se bomo odpeljali na razstavo «WIG 74». Z vlaka si bomo ogledali ves razstavni prostor, in če bo kdo hotel, si bo lahko ogledal te iste vrtove, ki bi ga utegnili še posebej zanimati. Nekaj pred polnočjo se bomo odpeljali na Semmering, kjer bomo v okrilju smrekovih gozdov imeli kosilo, potem pa bomo nadaljevali pot proti Mariboru in Celju, kamor bomo prišli za večerjo. Po večerji se bomo odpeljali v Trst, kamor je predviden prihod okoli polnoči.

To je torej program našega tridnevnega izleta na Dunaj. Prav gotovo ste že med branjem ugotovili, da gre bolj za weekend kot za zahtevnejše potovanje, vendar ste gotovo tudi opazili, da je izlet programiran tako, da ne bo naporen in se bodo vsi izletniki povsod res dobro počutili.

ROK ZA PRIJAVO JE ZELO KRATKEK. Do 29. maja moramo sporočiti na Dunaj točno število sob, ki jih bomo potrebovali. Zato je čas za prijavo naslednji: od jutri, 20. maja pa do sobote, 25. maja se lahko prijavljajo vsi tisti čitatelji, ki se niso udeležili našega izleta v Španijo, v ponedeljek, 27. in v torek, 28. maja pa se bodo lahko prijavili tudi ostali, seveda, če bo še kaj prostora na razpolago. Opozorjamo, da imamo na razpolago vsega skupaj le 140 prostorov v hotelih prve kategorije.

CENA IZLETA JE 35.000 LIR in vsebuje vse usluge navedene v programu. Vsi udeleženci morajo imeti potni list ali pa osebno izkaznico za vpis na kolektivni potni list. V tem primeru je treba doplačati 1.200 lir na osebo.

Ob vpisu je treba vplačati 15.000 lir akontacije, ostane pa Lučko Križmančiču, ženi Cvjetki in sinčku Damjanu se je pridružila krepka hčerka KATJA

Srečni družini in novorojenki želi obilo zdravja in sreče Tržaški partizanski pevski zbor.

OSMICA
Pri Piščancih pri Boletovih točijo črno in belo domače vino.

V NEDELJO, 26. MAJA, BO V MAČKOLJAH

tradicionalni praznik češeni

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V KRIZU

Alojz Ušaj 5.000 lir, Zvonko Kalč (Prosek 290) 10.000 lir, Lucano Terčon 2.000, Mirko Verginela 2.000 lir.

Ob enaindvajsetletnici smrti (17. maja) žene Ivanke daruje Emil Furlan 1.000 lir za PD Ivan Grbec v Škedenju.

Ob 20. obletnici smrti sina in brata Veljka Milkovića daruje družina 2.500 lir za Tržaški partizanski pevski zbor in 2.500 lir za šolo Kajuh v Gropadi.

Ob drugi obletnici smrti drage Elizabete Ferluge daruje mož 10 tisoč lir za Glasbeno matico.

Nameste cvetja na grob Angele Kopun daruje družina Dovšak iz Križa 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin dragega deda daruje družina Salvi 5.000 lir za folklorno skupino iz Dijaškega doma.

Ob 9. obletnici smrti Marije Grilanc daruje Mirko, Olga, Savica in Ada 20.000 lir za SD Kontovel.

Ob 30. obletnici pogrešanega moža v NOB Milana Dolenca se ga spominja žena Ivanka in daruje 5.000 lir za PD Tabor in 5.000 lir za cerkveni pevski zbor na Opčinah.

Ob 3. obletnici smrti prof. Ivana Sosića daruje družini Sosić - Čuk 5.000 lir za PD Tabor in SD Polet. V isti namen daruje Seraf in Lucija 5.000 lir za PD Tabor.

Na razstavi del openskih amaterjev darujeta obiskovalki N.N. 4.000 lir za PD Tabor.

V počastitev spomina pok. Karoline Žerjal iz Boljuna daruje družina Zobeč (Zabrezec št. 4) 5.000 lir.

Marija in Albin Križman z Opčin 2.500 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V MAČKOLJAH

Aldo Maver (Boljunc 180) 20.000 lir, Mirko Tul (Mačkölje) 5.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ SKEDNJA, S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE

V počastitev spomina tov. Franca Guštinčič vd. Debeljak daruje Špela 1.500 lir.

Ob enaindvajsetletnici smrti (17. maja) žene Ivanke daruje Emil Furlan 1.000 lir.

Bruno Sosić 3.000 lir, Pierina Petaros 1.000 lir, Josipina Caris 2.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB NA OPČINAH

Ob 30. obletnici pogrešanega moža v NOB Milana Dolenca se ga spominja žena Ivanka in daruje 5.000 lir.

Za moški pevski zbor Tabor - Opčine darujeta Marija in Albin Križman 2.500 lir.

V spomin na svaka in strica Franca Poločnika darujeta Francka in Ladića 2.500 lir za moški pevski zbor Tabor z Opčin.

V KULTURNEM DOMU DRUGA ZAKLJUČNA AKADEMIJA ŠOLE GLASBENE MATICE

Simpatično koncertno srečanje mladih glasbenikov iz Trsta in Kopra

Violinist I. Kuret prvič v javnosti z zahtevnejšo Mozartovo «Majhno nočno glasbo» - Prijetna osvežitev z nastopom dijakov iz Kopra

Druga zaključna akademija šole Glasbene matice preteklo sredo v mali dvorani Kulturnega doma je predstavila simpatično koncertno srečanje mladih glasbenikov iz Trsta in Kopra. Skupen nastop dijakov obeh glasbenih šol se smiselno vključuje v okvir tradicionalnih kulturnih stikov med mladino tu in onstran meje.

V prvem delu so nastopili gojenci šole Glasbene matice. Štiri krajske skladbe neznanega avtorja XVI. stol. je s solidno tehniko in stilu primerno predstavil trio blokflavt v sestavi: Erika Slama, Nives Košuta in Marija Moreale.

Kitarist Igor Starc se z izvedbo Villa-Lobosovega Preludija pokazal obetljivo, zanesljiv vzpon pri svojem študiju.

J. S. Bacha zahtevno Kromatično fantazijo in fugo je pianistka Nadja Kralj izvedla tehnično čisto in s prepričljivim muzikalnim občutkom posebno pri fugi katere

stopom prijetno osvežili spored.

Najprej je Bruno Draksler na rog zaigral Ščekovo Črnsko duhovno. Mladi izvajalec je prav presenetil s čistim nastavkom in prijetno barvanim tonom. Že kar virtuozno, z bleščicami polno zvečnim tonom je interpretiral Raugonov koncert za trobento Egon Šušmelj.

Oha solista, ki ju je pri klavirju spremljala prof. I. Lipoglavšek, se pripravljata za mednarodno tekmovalno mladinsko glasbeno matice in Centrala za glasbeno muziko iz Kopra, ki predstavljata danes s svojim glasbenim poukom zanesljivo jamstvo za kvaliteten rast mladega glasbenega kadra, katerega bo slovenski kulturni prostor, še zlasti pa primorska, prav gotovo močno potrebovala.

Glasbeni večer je zaključil prijeten tovariški sestanek izvajalcev glasbenih šol in njihovih profesorjev ter izvenvali, da bi v prihodnji sezoni zopet organizirali v Trstu revijo glasbenih šol Primorske, ki je že pred leti dosegla zelo lep uspeh.

Med manifestacijami, ki jih je medrepubliška zveza za kulturno dejavnost priredila v Pletvjah ob 30-letnici Varnostne službe je najpomembnejša predstava «Doba hrabrih» Zivorada Mihajloviča. Delo je bilo sestavljeno na podlagi avtentičnih dokumentov in arhivskih materialov. Izvedena je bila na Tjenisti, na odru partizanskega gledališča, ki je bilo odprto v teh dneh s sodelovanjem članov beograjskega «Pozorišča in sicer Branka Mitica Uroša Glovackega, Miroslava Bijelića in Rada Kojčinovića.

V prihodnjih dneh bo predstava v 21 občinah na tromeji Srbije, Črne gore Bosne in Hercegovine.

Gojenci šole Glasbene matice

NA POBUDO ZDRUŽENJA ZA ZAŠČITO OGROŽENIH JEZIKOV IN KULTUR

V Eschweilerju (ZRN) nenavadna razstava o kulturah in jezikih narodnih manjšin

Poziy združenja je naletel na razumevanje mnogih diplomatskih predstavnikov z izjemo Španije, Francije in Anglije - Na tabli št. 23 prikaz Slovencev v Italiji in Avstriji

Richard Friedenthal:

«Mož na grmadi»

Po dokajšnjem premoru smo dobili na trg novo knjigo iz zbirke Biografije, ki jo izdaja Državna založba Slovenije. Že naziv zbirke sam kaže za kakšno dela gre in kakšne so knjige, ki jih uredniki založbe uvrščajo v to zbirko. Morda je zanimanje za biografije, vsaj za biografske romane v zadnjem času v svetu in tudi pri nas, upadlo. Zato pa zbirka posvečena biografskim delom dobiva širši značaj. Tak je primer knjige, ki jo imamo pred seboj. Gre za knjigo nemškega avtorja Richarda Friedenthala, za knjigo z naslovom Mož na grmadi. Čeprav je ta knjiga posvečena Čehu Janu Husu, katerega so v Konstanci kot krivoverca sežgali na grmadi leta 6. julija 1415, pa je vendar značaj te knjige mnogo širši. Na gre namreč za običajno biografsko pričevanje o življenju in delu Jana Husa temveč za mnogo širši zgodovinski prikaz usodnih evropskih let v obdobju 1340-1460. To pa je obdobje, ko je prišlo do cerkvenega razkola in razcepitve v dve, celo tri veje papežev. V tem času je trajala stoletna vojna med Anglijo in Francijo. V zahodni Evropi je prišlo do kmečkih uporov. Kuga je razsajala po Evropi. Takrat se je pojavil John Wyclif, prvi krivoverec, katerega dela je nadaljeval Jan Hus, po Calvin in nazadnje Luther. V Evropi in še posebno na Češkem se je vrstilo pet vojn proti Husitom. Cerkev je organizirala cerkveni zbor v Konstanci, potem v Baslu. Razen tega pa je bila vrsta vojn in spopadov, vladala je vrsta krakov, vladala je vrsta krakov itd. itd. Vse to obdobje s posebnim prikazom cerkvenih reform in cerkvenih vojn, z osrednjo osebnostjo Jana Husa in njegovih privrženec na Češkem pa je zgodovinar Friedenthal zajel v svoji knjigi. Ta knjiga je sicer v bistvu zgodovina, na drugi strani pa je pisanje tudi literarno, ali pa vsaj pripovedno oblikovano. Tako se Friedenthalova sicer zgodovinska knjiga bere kot zanimiv roman, zlasti tam, kjer se pisatelj spušta v prikazovanje človeških odnosov in življenja in kjer iz znanstvenika postane predvsem pripovednik. Seveda pa je treba imeti vedno pred očmi značaj knjige, ki naj bralcu osvetli čas prehoda iz srednjega v novi vek, čas ko so razkosano Evropo pretresale hude nadloge in težave, ki pa so vsemu svetu vendarle prinesle tudi napredke, saj so trgale okove nazadnjaštva, mračnjastvo in nasilja.

Zanimivo knjigo, ki jo je v slovensko skrbno prevedla Helena Menšec, bodo vsi tisti slovenski bralci, ki si radi s podobnimi, ne strogo znanstvenimi deli širijo svoje znanje iz šolskih let in stvari spoznavajo z novih, doslej neznanih zornih kotov, pa tudi podrobneje, in s širših vidikov z zadovoljstvom vzeli v roke. Še zanimivo o premo knjige moramo omeniti: zasnoval jo je K. Hrovatini.

S KNJIŽNIH POLIC

INGOLIČEVA TRILOGIJA: DOMOVINA V SRCU

Ni dolgo tega, kar smo zapisali, da je med mnogimi knjigami, ki vsak teden prihajajo na slovenski knjižni trg, sorazmerno malo bralnih del, torej malo leposlovnih knjig, ki bi bralcu nudile nekaj literarnega užitka in duševne sprostitve. Zdaž lahko to mnenje malce popravimo, saj je med drugimi knjigami Državna založba izdala tudi izseljenško trilogijo Antona Ingoličeva s skupnim naslovom DOMOVINA V SRCU. Pred meseci je Mira Miheličeva strnila svoje romane o ljubljanski meščanski družini v zvezno trilogijo. Zdaž je tudi Anton Ingolič tri svoje sicer že znane tekste, ki govorijo o slovenskih izseljencih, združil v trilogijo, ki nam v zaokroženi podobi, v umetniško oblikovani besedi predstavlja vso problematiko in tragedijo slovenskega izseljenstva. Ne gre torej za novo delo, temveč za novo izdajo treh sicer že znanih romani (KJE STE LAMUTOVI, NEBO NAD DOMAČIJO, LASTOVKA ČEZ OCEAN), ki so svojo zaokroženo tematiko o porznanju na problem slovenskega izseljenstva in ki istočasno predstavljajo dolocen vrh Ingoličevega umetniškega ustvarjanja.

Roman KJE STE LAMUTOVI? je prikaz izšel leta 1958, potem pa se v izbranih delih Antona Ingoličeva, ki so izhajala nekaj let kasneje. Roman prihaja med slovenske bralce torej tretjič in prav gotovo je, da bo tudi zdaž naletel na ugoden odmev. Zlasti se skupaj z ostalima romanoma, ki sta posvečena isti tematiki, ko je roman prikaz izšel, je slovenska literarna kritika ugotovila, da je Ingolič kot pisatelj prvi posegel po novi tematiki, po tematiki slovenskega izseljenstva. Tako kot je prvi

obdelal problem splavarjev, pri delovalca loka, zelezarjev, je kasneje svoja dela posvetil še študentski mladini in alpinistom. V romani pripoveduje pisatelj o usodi izseljenške družine. Pribežuje o usodi Luke Lamuta, ki se je po prvi vojni po vrtnitvi iz Rusije zaposlil pri rudniku, pa je potem zaradi ženske odšel na tuje in tam tudi umrl zaradi silikozne, ki jo je dobil pri delu pod zemljo. Istočasno pa pisatelj predstavlja bralcu tudi njegovega sina Marka Lamuta, ki je za očetom odšel v Francijo in dosegel, da je oče k sebi poklical še svojo družino. Sam Mark Lamut pa je postal socialist, udeleženec odporniškega gibanja, partizan in se je po osvoboditvi vrnil v domovino. Ko pa je šel v Francijo, da bi organiziral povratek še drugih rudarjev, so ga pobili francoski žandari.

Ingolič je v tem romanu s svojo spretno fabulativno sposobnostjo in kritičnim obravnavanjem problemov slovenskega izseljenstva prikazal del našega dopajanja, dogajanja naših ljudi v tujem svetu in deloma tudi doma, ter ustvaril pretresljivo pripoved, ki se zlasti zaradi jasnosti nekaterih nepozabljenih likov globoko vtisne v spomin bralca. Morda so sicer nekateri očitali pisatelju premajhno duševno poglobljenost, psihološko preproščeno in slogovno ohlapnost, toda kot prvi izseljenški roman je s svojo realistično zgodbo doživel pri slovenskih bralcih dober sprejem. Lahko celo rečemo, da ga lahko uvrstimo med najboljše Ingoličeve stvaritve.

Roman NEBO NAD DOMAČIJO je prikaz izšel dve leti kasneje, potem po prav tako v izbranih spisih. Zdaž prihaja kot drugi del trilogije znova med bralce. Že

V avli mestne realne gimnazije v Eschweilerju (pri Aachnu v ZRN) je bila nekoliko nenavadna razstava. Od 8. do 17. marca 1974 je bilo mogoče videti na 30 večinoma 2 metra dolgih tablah mnoge dokumente na temo jezikovnih manjšin v Evropi. Pred večino tabel so bile velike mize, na katerih je ležalo mnogo knjig, revij in bitfenov. Del nalepljenih časniških člankov je bil preveden, delno v celoti, delno v povzetku; zemljevidi so pomagali pri orientaciji in plošče so posredovale zvočne vtise pri nekaterih od desetih omenjenih in predstavljenih manjšinskih jezikov. Table so imele veliko didaskalij in komentarjev.

Ob odprtju, kateremu so prisostvovali župan, podžupan, ravnatelj in podravnatelj gimnazije ter ravnatelj ljudske univerze (v katere okviru je bila prirejena razstava) je bila prisotnost občinstva in časnikarjev sprejeto. Uwe Joachim Moritz (organizator razstave), ki je opozoril na aktualnost manjšinske problematike: delni uspeh Kimrov in Galtcev pri britanskih parlamentarnih volitvah, nemško govorečega prebivalstva pri belgijskih parlamentarnih volitvah in nastop škofa iz Bilbae v korist dejanske kulturne svobode Baskov. Poročevalec je nato prikazal zadržanje diplomatskih predstavnikov glede manjšin v njihovih deželah in zvezi s pripravo te razstave. Medtem ko so švedski, norveški, danski, finski, švicarski, irski in drugi predstavniki radi dobavili, delno odlično, želeni ma-

terial, so francoska, britanska in španska ambasada naredile več poskusov, da bi prikazale, da problem ne obstaja; druge ambasade, kot na primer sovjetska, sploh ni so reagirale. Govornik je poudaril, da je za razumevanje med narodi absolutno potrebno, da predstavimo te probleme brez vsakih krink. Razumljivo je, po mnenju govornika, da zahteve po polnopravni rabi etničnega jezika v zasebnem in javnem življenju (uprava, parlament, sodišče, časopisi, televizija, radio, promet, umetnost itd.) nimajo absolutne veljave. Kajti bilo bi absurdno, če bi postavljali te zahteve za manjšino, ki šteje na primer 20 pripadnikov (kot manjšina, ki govori votanski jezik v bližini Leningrada). Vendar je načelno treba manjšinske jezike šteti, kajti oni so nosilci dela človeške kulture, ki jo veličastna raznolikost bogati. Tisti, ki govorijo katerikoli jezik, bi imeli hudo krizo istovetnosti, če se ne bi mogli polnopravno posluževati svojega materinega jezika. Končno se je Moritz vprašal, kakšne bodo možnosti za medsebojno razumevanje v evropski državi z več kot 50 enakopravnimi jeziki. Pravnik in etnisti Guy Heraud iz Strassburga in kibernetik Helmar Krank iz Paderborna sta prišla do zaključka, da ni mogoče naučiti vse Evrope vseh evropskih jezikov in da je zato najbolj racionalna rešitev uvedba mednarodnega jezika.

Razstavo si je ogledalo več kot 500 oseb, predvsem profesorjev in dijakov. Časopisje je obsežno poročalo (s fotografijami).

Do tu uradno poročilo AIDLCM. Ker je razstavno gradivo uporabno tako v nemški sredini in — po prevodu didaskalij in komentarjev v druge jezike — tudi v katerikoli drugi državi, podajamo podroben pregled vsebine tabel.

1. obrazložitev teme, uvod v problematiko, nasveti za ogled.
2. zemljevid Evrope z razlago sledečih tabel.
3. pregled števil prebivalcev in pripadnikov posameznih jezikov po evropskih državah.
4. isto kot na tabli 3 s posebnim poglavjem Sovjetska zveza.
5. angleški članek (s polnim prevodom) o Keltih, skica zemljevida, izvod CARN (glasilo keltske zveze).
6. Kimrij (2 zemljevida, časopisni članek s prevedenim povzetkom).
7. Kimrij, republika Irsko, škotska (zemljevid, kimrijski lepak, stranski program, časopisi).
8. britanska volilna kampanja v kimrijsčini.
9. Kimrij (gledališki lepak, naznanilo študentske manifestacije, različna kimrijska obvestila).
10. problemi v Bruslju-Brabantu in v Furski pokrajini.
11. zemljevid Belgije, nemška manjšina v vzhodni Belgiji.
12. zemljevid zapadne Frizije, podatki o uporabi frizijskega jezika.
13. francoski centralizem, Bretonci, Alzačani.
14. celostanski francoski članek (s povzetkom v prevodu) o Okci-tancih, Baski in Katalonci v Franciji.
15. zemljevid Španije, centralizem, vojaška diktatura, družbeno-jezikovna situacija.
16. Baski (zemljevid, razmožen tekst o euskerskem jeziku).
17. Baski (zemljevid jezikovnih področij, pokrajinske slike, kole-darske slike o igri peloto, gramofonska plošča).
18. Baski (nemški članek, univerzitetni tečaj v euskersčini, 10 baskovskih revij).
19. Katalonija (zemljevid, razmožen tekst o katalonščini. «Om-nium cultural», revije).
20. gramofonske plošče s katalonsko glasbo.
21. «Katalonščina v šole», Andorra.
22. pregled etničnih problemov v alpskih državah — Romanči, Furlani.

23. Slovenci v Avstriji in Italiji (članek o vprašanju dvojezičnih tabel, prispevki k vprašanju etnične strukture Koroške in k vprašanju dvojezičnih topografskih napisov. Das ist Kärnten, gramofonska plošča Ob Zilji in Dravi, Primorski dnevnik, Bollettino d'informazione degli Sloveni in Italia, INFO).
24. Južna Tirolska, Balkan, Sovjetska zveza, Lužiški Srbi v NDR.
25. Skandinavija (Švedi na Finskem, Lapenci, Grönländ, Schleswig).
26. Luksemburg, Plattdeutsch v severni Nemčiji.
27. podatki o AIDLCM in FUEV, vprašanje o sporazumevanju in sodelovanju. Zemljevid iz Fontanove knjige, nekatera načela Fontanove ideologije.
28. Esperanto kot možna rešitev, referat o etničnih jezikih in esperantu v 15 jezikih, revije.
I. opozorila o testu za vse udeležence pred ogledom razstave.
II. 3 številke nemške revije Grenz-Echo (vzhodna Belgija) po belgijskih vzhodnih.

SAMO FAHOR

Igor Torkar:

Jetniški soneti

Igor Torkar znan predvsem kot dramatik je izdal dve pesniški zbirki. Neposredno pred vojno je izšla njegova zbirka Blazni kromos, ki je s svojo napadalno odkritostjo vzbudila pozornost in skandal. Druga knjiga Torkarjevih pesmi je izšla neposredno po vojni. To je bila pesniška mapa Kurenta posvečena boju in okupaciji. Zdaž, po dolgem premoru, je izšla tretja Torkarjeva pesniška zbirka. To je knjiga sonetov z naslovom JETNIŠKI SONETI, ki jih je v opremi Franceta Miheličeva in s spremno besedo Mitje Mejaka izdala Državna založba Slovenije. Že oprema Franceta Miheličeva in nekaj ugodnih besed, nenavadnih za tovrstno pesniško zbirko, kaže na ves poudarek, ki sta ga založba, in končno tudi sam avtor, dala tej knjigi.

JUBILEJ LUDSKEGA IN PARTIZANSKEGA SKLADATELJA

RADO SIMONITI šestdesetletnik

Vsaka obletnica je mejnik, ob katerem se za trenutek zaustavimo, da premislimo in izmerimo pot, opravljeno delo in uspehe svojih prizadevanj, ki so pri javnem delavcu toliko bolj pomembni, kolikor bolj se vračajo v življenje ljudstva nekega naroda. Taka merila veljajo tudi za našega 60-letnega jubilarja, Rado Simoniti, skladatelja in dirigenta ter prosvetnega delavca.

Ne moremo obiti njegovih zaslug za dvig poustvarjalne rasti v slovenski operni umetnosti, ki ji kot dirigent služi že nad trideset let. Niti vseh zborov, ki jih je oblikoval v enoviti in muzikalno kultivirani vokalna telesa, niti podrobnosti iz njegove zavzetosti za glasbo, študija, priprav ter sodelovanja v Akademskem pevskem zboru ob sprejemanju Maroltovih izkušenj in se posebej ne ustvarjalnega opusa številnih raznih del. Vse to je znaten del doprinesa slovenski glasbeni kulturi. Vendar je še nekaj, kar da je temu umetniku posebno mesto v glasbenem življenju državi trideset let: ustvarjalno delo, porojeno v najtežjem viharju slovenske zgodovine, v boju za svobodo. V partizanskih pesnjah je izrazil vsa tista stremjenja svojega ljudstva, ki je trpelo pod tujevo kleno, v teh ostvartih je izpel bolečino hrepenenj, ki so dela v njem in njegovi generaciji preganjancev in izganjencev. Kot prvi sin rodne grude, vedno nasmejan in s soncem ozarjenih gor-riških Brd, vkoreninjen v lepote tega koščka slovenske zemlje in zaverovan v življenje njenih ljudi, je globoko dojel njihovo usodo, usodo Primorske in vsega naroda. Ustvaril je dela, ki so svoji neposredni občutenosti odražajo pristni utrip in verne pobode iz tedanjih dni. Saj je Simoniti sodeloval v skladateljsko delo pravzaprav v času narodnoosvobodilne boja. Tedaj so nastali prvi njegovi samospeli, ki so zaradi svoje melodičnosti pritegnili široke plasti poslušalcev in prve priredbe ljudskih melodij na besedila borbenih pesmi.

Drugi pomemben podvig je bilo Simonitijsvo delo z zborom «Srečo Kosovel». Le nekaj tednov nas loči od tridesetletnice prihoda primorskih fantov iz Alžira v partizansko taborišče pri Gravi-ni; z njimi tudi peski zbor, ki se je kmalu razvil v kvaliteten pevsko skupino in kmalu zaslovel tudi med zavezniškimi vojniki ter kasneje ponevno borbeno in ljudsko pesem po Evropi — kot odraz stremljenj in ustvarjalne volje naših ljudi.

Rado Simoniti je doma iz Foja-ve. V celju od 27. maja do 1. junija letos Srečanje gledaliških skupin Slovenije Gre za zaključno prireditev po osmih področnih, na katerih je sodelovalo 33 skupin

V CELJU OD 27. MAJA DO 1. JUNIJA LETOS

Srečanje gledaliških skupin Slovenije

Gre za zaključno prireditev po osmih področnih, na katerih je sodelovalo 33 skupin

Letošnja zaključna prireditev XVII. Srečanja gledaliških skupin Slovenije bo od 27. maja do 1. junija v Slovenskem ljudskem gledališču v Celju. Nastopilo bo osem skupin: 27. V šentjakijsko gledališče iz Ljubljane s komedijo Marina Držića: «Tripe de utoleče», 28. V amatersko gledališče iz Velenja z delom Toneta Partljičja: «Naj poje čuk», 29. V gledališka skupina prosvetnega društva Zarja iz Trnovca z Javorskovimi «Manevri», 30. V gledališka skupina Mežica — Prevalje s kome-

dijo Mire Stefanca: «Večna lovišča», 31. V gledališka skupina iz Horjula z delom Arnolda Weskerja Korenine, v soboto 1. junija pa bodo tri predstave: letos bosta namreč prvič nastopili na zaključni prireditvi sračanja lukovna skupina in mladinska gledališka skupina. Tako bo popoldne ob 15. uri najprej nastopila mladinska gledališka skupina gimnazije pedagoške smeri iz Maribora z Lefebrov enodejanko «Poroča cesarja Janeza», nato pa še Lutkovno gledališče iz Kranja z delom Pavla Lužana: Micka se predstavi in «Janez, kranjski Janez». Zvečer ob 19.30 — tudi druge predstave srečanja bodo ob tej uri — pa bo nastopilo amatersko gledališče Slava Klavara iz Maribora s komedijo Nikolaja Erdmana: «Samomortale». Tako bo letos prvič zaključna prireditev srečanja resnični prikaz vsega ljubiteljskega gledališkega delovanja v Sloveniji v minuli sezoni.

Pred zaključno prireditvijo je bilo 8 področnih prireditev XVII. Srečanja gledaliških skupin Slovenije — v Mariboru, Celju, Kranju, Ljubljani in za področja Zasavja, Posavja, Primorske in Dolenjske ter v Mariboru, Ljubljani in Ptujju se posebne občinske prireditve. Na področnih srečanjih je sodelovalo 33 skupin, ki pa so bile samo izbor najboljšega iz ljubiteljskega gledališkega ustvarjanja na svojem področju.

Srečanje bo izrazito delovno: v tork, sredo in petek dopoldne bodo namreč slovenski gledališki ljubitelji kritično ocenjevali razmere v slovenski amaterski gledališki dejavnosti v repertoarju in izvedbenem smislu. V soboto, 1. junija dopoldne pa bo 4. skupščina združenja gledaliških skupin Slovenije, na kateri bodo pregledali dejavnost gledaliških skupin v letošnji sezoni in se dogovorili za delo naprej. V četrtek bo tokrat prvič prijateljsko srečanje gledaliških skupin, ki naj v družabnem smislu čimbolj zblizha gledališki ljubitelji z vseh strani Slovenije.

Predstave bodo v Slovenskem ljudskem gledališču Celje, gledališki pogovori v prostorih hotela Celeia, četrta skupščina ZGSS pa v prostorih Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje, Gregorčičeva 5/a.

Na K rasu

(Nadaljevanje na 8. strani)

Odvetnik svetuje

JAMSTVA PRI GRADNJI STAVB

V tej rubriki seznanja goriski odvetnik dr. Peter Sanzin čitatele našega dnevnika z vsakdanjo problematiko pravnega značaja tako z lastnimi sestavki kot z odgovori na vprašanja, ki jih lahko čitateleji naslovijo na uredništvo v Trstu (Ul. Montecchi 6/II.) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali v pisarni dr. Sanzina v Gorici, Ul. Duca d'Aosta 42.

Čitatelj z Opčin, ki se pohvalno izraža o tej rubriki, mi svetuje, naj pišem kar se da preprosto, o pravnih vprašanjih, ker da je on »včasih v dvomu, če je prav razumljivo vsebino članka, posebno tam ko sem pisal o zastarelih rokih, ki jih je toliko, da se človek res težko znajde, in mi postavlja problem, ki ga ima s podjetjem, ki je zgradilo hišo, vse zaradi nekaterih nedostatkov in napak v stanovanju, ki ga je pred tremi leti kupil.

Rad slišim, da je rubrika dobro sprejeta, saj je namenjena prav bralcem Dnevnika v težnji, da jih osvešča o problemih s katerimi se utegnejo — eni bolj, drugi manj — vsak dan srečavati.

Ob vabilu na sodelovanje mi je urednik PRIMORSKEGA DNEVNKA priporočal, naj pišem v ljudskem jeziku, da bo vsebina sestavka vsakomur razumljiva. Naj mi prijatelj z Opčin verjame, da

se res skušam držati danih mi nasvetov in pišem »preprosto«, kar je v moji moči. Vendar moram pojasniti morda tudi v opravičilo da to ni vedno tako lahko. Predvsem je treba razumeti, da je pravno izrazoslovje precej zapleteno polno tehničnih izrazov, ki so nepoznani in neuporabljivi v splošni vsakdanji govorici; temu je dodati, da moram sproti prevajati v naš jezik nemalo izrazov, ki so mi poznani le iz študija in prakse italijanske univerze ter italijanskih sodišč.

Imamo sicer še nekaj starejših kolegov - odvetnikov, ki so imeli priliko, da so študirali in delovali v neitalijanskem okolju ter tako obogatili svoj besedni in izrazoslovni zaklad kot ni bilo več da moji povojni generaciji. Mi smo res obiskovali vse slovenske šole (osnovno, nižjo srednjo in klasično), vendar smo se poklicno usposobili na italijanskih vseučiliščih.

Pa preidemo na specifično vprašanje. Čitatelj pravi, da je tri leta po nakupu stanovanja (Ente condominiume) opazil, da barva na ograji balkona odpada, da se ploščice na balkonu »dvigajo« in da ob večjih deževjih »povzroča« tudi burja, »ponirajo« voda po steni v kuhinjo, kar povzroča, da se delajo in ostanjejo umazani in veljajo madeži.

Iz pisma ni razvidno, če so našte napake postale opazne šele sedaj, ali če jih je čitatelj opazil že takoj ali kmalu po vselitvi; člen

1669 civilnega zakonika predvideva namreč, da morajo biti napake prijavljene v roku enega leta po njih odkritju. Napake in okvare morajo biti težje značaja, take ki bistveno vplivajo na stabilnost ali na kvaliteto stavbe. V konkretnem primeru mora čitatelj zahtevati od podjetja, ki je zgradilo hišo, da izvede vsa potrebna dela za odpravo infiltracij deževnice v njegovo stanovanje in tudi popravo tlaka na balkonu, če je napaka taka, ki bi lahko v končni posledici ogrozila stabilnost dela stavbe.

Gradbenik je po že omenjenem členu 1669 odgovoren za težje nedostanke in napake do deset let po dograditvi stavbe.

Vse ostale napake in nedostaki so urejeni po členu 1667; ta člen civilnega zakonika predpisuje, da mora lastnik prijaviti graditelju vse nedostanke v roku 60 dni po njih odkritju in ne več kot dve leti po dograditvi stavbe.

Pri zadetih ali tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Prizadejati ima tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Prizadejati ima tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Davčna posvetovalnica

V tej rubriki seznanja naš davčni izvedenec dr. Stanislav Oblak čitatele z novostmi, ki jih uvaja nova davčna reforma. Prav tako odgovarja na vprašanja čitatele, ki se nanašajo na novo davčno reformo in na vprašanja, ki kakorkoli zadevajo davčne obveznosti državljanov. Vprašanja lahko naslovite na uredništvo lista v Trstu (Ul. Montecchi 6) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali na strokovni združenji Slovensko gospodarsko združenje ali Kmečka zveza, obe v Trstu v Ul. Cicerone 8/2.

Davek na prirastek vrednosti nepremičnin (INVIM)

V predzadnjem sestavku naše rubrike smo pričeli z razlago novega občinskega davka na prirastek vrednosti nepremičnin (INVIM), ki so ga začeli pobirati s 1. januarjem 1973.

Davek nastane ob vsakem prenosu lastniške pravice in ga nalagajo na prirastek vrednosti zadavne nepremičnine med enim in drugim prenosom, vendar se vzame v poštev največ desetletno obdobje, če je med dvema zaporednima nepremičninskima operacijama poteklo več kot 10 let. Gre torej v bistvu za davščine na inflacijo ali na razvrednotenje denarja.

Za izračun dolgovane davka je potrebno določiti najprej tako imenovano začetno vrednost. Če je od zadnjega prenosa poteklo manj kot 10 let, se smatra za začetno vrednost tista, ki je služila za davčno obremenitev pri prejšnjem nepremičninskem prenosu (registrskega davka, davka na dodatno vrednost IVA, sedaj odpravljenega davka na prirastek vrednosti zazidalnih parcel, zapuščenega davka). Če je bil zadnji prenos nepremičnine izvršen pred več kot 10 leti, je treba oceniti nepremičnino na podlagi tržne vrednosti, ki jo je imela točno pred 10 leti.

Nadaljnji postopek za izračun davščine je ugotovitev in določitev končne vrednosti, ki jo ima nepremičnina v trenutku najnovejšega prenosa. Pri kupoprodajah se praktično končna vrednost istovetno s kupnino, ki je navedena v kupoprodajni pogodbi. V ostalih primerih, kot so prenos zaradi daritev, zaradi delovanja in zaradi priposestevanja, se mora prijava naslanjati zgolj na oceno. Predvidevati je, da bo nastalo mnogo sporov z davčno upravo prav okoli prijave dokončne vrednosti. Odmerna davka bo namreč slonela na ugotovitvah uprave in na morebitnih definitivnih ocenah v priznivnih postopkih.

INVIM se nalaga na razliko, izraženo seveda v denarju med začetno in končno vrednostjo nepremičnine, ki je predmet prenosa.

Zakon dopušča, da se prirastek vrednosti in s tem obdavčljiva davčna osnova zmanjša davčno, če za 4 odst. za vsako leto ali frakcijo leta, ki je večji od 6 mesecev, če je bila na primer pred 8 leti neka nepremičnina vredna 5 milijonov lir in znaša njena končna vrednost ob najnovejšem prenosu 10 milijonov lir, se od razlike med začetno in končno vrednostjo (5 milijonov lir) lahko odšteje 32 odst. (8x4), tako da se razlika in s tem obdavčljiva osnova zniža za 1,6 milijona lir, se pravi, od 5 milijonov lir na 3,6 milijona lir.

Nadalje se začetna vrednost lahko poviša za prenosne stroške, kot so registrske takse, davke na dedovanje, notarski honorar itd.

Končno se od razlike odšteje vrednost morebitnih izboljšav, del, kot so zidave, doizvedbe, temeljitje preureditve, ograditve, planiranje terena itd. Pri tem se seveda ne upošteva vrednost normalnih vzdrževalnih del.

Vsi stroški, ki so bili navedeni v prejšnjih dveh odstavkih, morajo biti primerno dokumentirani, če so nastali po 1. januarju 1973, t. j. po datumu uveljavitve davka o katerem govorimo. Prav zaradi take zahteve zakona morajo vsi nepremičninski lastniki

Draginska doklada in davki

V skoraj sedemnajstletni zgodovini premične lestvice (escala mobile), ki ureja draginske doklade delojemalcev in upokoencev so zaznamovali rekordno število točk. S 1. majem se bodo namreč medse in plače povišale na osnovi podražitve osnovnih življenjskih potrebščin za kar 10 točk. Upokojenec, ki je jim pokojninski prejemki povišajo le enkrat na leto na osnovi povišanja krize; jev, ki so v veljavi v industrijskem sektorju, bodo morali čakati na povišek pokojnine do izplačila prihodnjega januarkega obroka. Po naših približnih ocenah bodo s 1. januarjem 1975 povišali pokojnine za okoli 15 odstotkov.

Poviški na mezdah in plačah bo-

Patronat KZ-INAC svetuje

Pogrebni ček

V tej rubriki Boris Simoneta seznanja čitatele Primorskega dnevnika z vsemi vprašanji v pristojnosti Patronata Kmečke zveze. Za vsa pojasnila se lahko zainteresirani obrnejo na Patronat Kmečke zveze INAC, Ul. Cicerone 8/b, tel. 62-785. Urad je odprt vsak dan od 8.30 do 12.30 in popoldne od 15. do 18. ure. Ob sobotah pa urad sprejema od 8.30 do 12. ure.

Pogrebni ček, ki ga izda ONPI (državna dobrodelna ustanova za italijanske upokoence), znaša 20 tisoč lir kot delno povračilo pogrebni stroškov, ki so bili v breme upokojenca ob smrti njegovega sorodnika, ali pogrebni stroškov, ki so jih imeli preživeli družinski člani ob smrti upokojenca, je odobren, če za časa smrti obstajajo sledeči pogoji:

a) vsaj eden izmed zakoncev je upokojen;

b) sta skupaj bivala v primeru, da je prosilec upokojenec. Ni potrebno skupno bivanje le v primeru odsotnosti zaradi dela, ali če je bil v zadnjem obdobju v zdravilišču, bolnišnici, umobolnici, zaporu ali domu za upokoence;

c) skupni dohodki prosilca ne presegajo zneska 100.000 lir mesečno za vsakega mladoletnega ali nesposobnega otroka in za zakonca lahko doda še naknadnih 20 tisoč lir;

d) nima pravice do podobnega prejemka od kake druge ustanove; e) prosilec, ali kak drugi sorodnik do četrte stopnje, je kril pogrebne stroške.

Za pogrebni ček lahko zaprosi: A) Upokojenec, če umrje eden izmed sledečih sorodnikov: 1. zakonec;

2. zakonski in neporočen otrok,

do prinesli državnim blagajnam nove vire dohodkov. Računajo namreč, da bodo doklade prve kategorije obdavčeno poprečno z manj 16 odst., najnižje pa tudi z 10 odst. Tako bodo dnevne doklade namenečev prve kategorije, ki znašajo 36,50 lire, prikrajšane poprečno za 16 odst., t. j. za 5,85 lire, najnižje, ki znašajo dnevno 14 lir pa za 10 odst., t. j. za 1,40 lire.

Industriji trdijo, da se za vsako točko skupček mezd in plač poviša za okoli 85 milijard na leto, pri zadnjem povšku 10 točk torej za 850 milijard lir. Država bo pobrala na te poviške z davkom na dohodek fizičnih oseb v poprečju okoli 12 odst., preko 100 milijard lir v enem letu. Vsekakor je inflacija za finančno upravo kar dober pose!

Referendum in davki

Bralec našega lista, ki je bil ob referendumu skritinator na volišču v Sovodnjah pri Gorici sprajše, če bo moral prijaviti dnevne, ki jih bo prejel zaradi navedene funkcije.

Ker cpadajo dnevne skrutinatorev brez dvoma med obdavčileve dohodke, jih bodo morali prizadeti prijaviti. Tovrstni dohodki so izenačeni s prejemki ki izvirajo iz podrejenega dela in so podvrženi davku na dohodek fizičnih oseb, ne pa krajevnemu davku IL OR. Prijave bo potemtakem moral opraviti vsak izmed 250.000 predsednikov in skrutinatorev, kolikor jih je oili v državi na skoraj 70.000 volišč.

Naj ob priložnosti omenimo, da bodo državne blagajne za volilne stroške referendumu morale izdati skoraj 45 milijard lir (10 milijard lir več, kot so predvidevali). Prav toliko je verjetno stala volilna propaganda. Računajoč, da je bilo volilnih upravičencev okoli 38 milijonov, gre baje za najbolj

Referendum in davki

Bralec našega lista, ki je bil ob referendumu skritinator na volišču v Sovodnjah pri Gorici sprajše, če bo moral prijaviti dnevne, ki jih bo prejel zaradi navedene funkcije.

Ker cpadajo dnevne skrutinatorev brez dvoma med obdavčileve dohodke, jih bodo morali prizadeti prijaviti. Tovrstni dohodki so izenačeni s prejemki ki izvirajo iz podrejenega dela in so podvrženi davku na dohodek fizičnih oseb, ne pa krajevnemu davku IL OR. Prijave bo potemtakem moral opraviti vsak izmed 250.000 predsednikov in skrutinatorev, kolikor jih je oili v državi na skoraj 70.000 volišč.

Naj ob priložnosti omenimo, da bodo državne blagajne za volilne stroške referendumu morale izdati skoraj 45 milijard lir (10 milijard lir več, kot so predvidevali). Prav toliko je verjetno stala volilna propaganda. Računajoč, da je bilo volilnih upravičencev okoli 38 milijonov, gre baje za najbolj

Referendum in davki

Bralec našega lista, ki je bil ob referendumu skritinator na volišču v Sovodnjah pri Gorici sprajše, če bo moral prijaviti dnevne, ki jih bo prejel zaradi navedene funkcije.

Ker cpadajo dnevne skrutinatorev brez dvoma med obdavčileve dohodke, jih bodo morali prizadeti prijaviti. Tovrstni dohodki so izenačeni s prejemki ki izvirajo iz podrejenega dela in so podvrženi davku na dohodek fizičnih oseb, ne pa krajevnemu davku IL OR. Prijave bo potemtakem moral opraviti vsak izmed 250.000 predsednikov in skrutinatorev, kolikor jih je oili v državi na skoraj 70.000 volišč.

Naj ob priložnosti omenimo, da bodo državne blagajne za volilne stroške referendumu morale izdati skoraj 45 milijard lir (10 milijard lir več, kot so predvidevali). Prav toliko je verjetno stala volilna propaganda. Računajoč, da je bilo volilnih upravičencev okoli 38 milijonov, gre baje za najbolj

Referendum in davki

Bralec našega lista, ki je bil ob referendumu skritinator na volišču v Sovodnjah pri Gorici sprajše, če bo moral prijaviti dnevne, ki jih bo prejel zaradi navedene funkcije.

Ker cpadajo dnevne skrutinatorev brez dvoma med obdavčileve dohodke, jih bodo morali prizadeti prijaviti. Tovrstni dohodki so izenačeni s prejemki ki izvirajo iz podrejenega dela in so podvrženi davku na dohodek fizičnih oseb, ne pa krajevnemu davku IL OR. Prijave bo potemtakem moral opraviti vsak izmed 250.000 predsednikov in skrutinatorev, kolikor jih je oili v državi na skoraj 70.000 volišč.

Naj ob priložnosti omenimo, da bodo državne blagajne za volilne stroške referendumu morale izdati skoraj 45 milijard lir (10 milijard lir več, kot so predvidevali). Prav toliko je verjetno stala volilna propaganda. Računajoč, da je bilo volilnih upravičencev okoli 38 milijonov, gre baje za najbolj

Referendum in davki

Bralec našega lista, ki je bil ob referendumu skritinator na volišču v Sovodnjah pri Gorici sprajše, če bo moral prijaviti dnevne, ki jih bo prejel zaradi navedene funkcije.

Ker cpadajo dnevne skrutinatorev brez dvoma med obdavčileve dohodke, jih bodo morali prizadeti prijaviti. Tovrstni dohodki so izenačeni s prejemki ki izvirajo iz podrejenega dela in so podvrženi davku na dohodek fizičnih oseb, ne pa krajevnemu davku IL OR. Prijave bo potemtakem moral opraviti vsak izmed 250.000 predsednikov in skrutinatorev, kolikor jih je oili v državi na skoraj 70.000 volišč.

Naj ob priložnosti omenimo, da bodo državne blagajne za volilne stroške referendumu morale izdati skoraj 45 milijard lir (10 milijard lir več, kot so predvidevali). Prav toliko je verjetno stala volilna propaganda. Računajoč, da je bilo volilnih upravičencev okoli 38 milijonov, gre baje za najbolj

Referendum in davki

Bralec našega lista, ki je bil ob referendumu skritinator na volišču v Sovodnjah pri Gorici sprajše, če bo moral prijaviti dnevne, ki jih bo prejel zaradi navedene funkcije.

Ker cpadajo dnevne skrutinatorev brez dvoma med obdavčileve dohodke, jih bodo morali prizadeti prijaviti. Tovrstni dohodki so izenačeni s prejemki ki izvirajo iz podrejenega dela in so podvrženi davku na dohodek fizičnih oseb, ne pa krajevnemu davku IL OR. Prijave bo potemtakem moral opraviti vsak izmed 250.000 predsednikov in skrutinatorev, kolikor jih je oili v državi na skoraj 70.000 volišč.

Naj ob priložnosti omenimo, da bodo državne blagajne za volilne stroške referendumu morale izdati skoraj 45 milijard lir (10 milijard lir več, kot so predvidevali). Prav toliko je verjetno stala volilna propaganda. Računajoč, da je bilo volilnih upravičencev okoli 38 milijonov, gre baje za najbolj

Referendum in davki

Bralec našega lista, ki je bil ob referendumu skritinator na volišču v Sovodnjah pri Gorici sprajše, če bo moral prijaviti dnevne, ki jih bo prejel zaradi navedene funkcije.

Ker cpadajo dnevne skrutinatorev brez dvoma med obdavčileve dohodke, jih bodo morali prizadeti prijaviti. Tovrstni dohodki so izenačeni s prejemki ki izvirajo iz podrejenega dela in so podvrženi davku na dohodek fizičnih oseb, ne pa krajevnemu davku IL OR. Prijave bo potemtakem moral opraviti vsak izmed 250.000 predsednikov in skrutinatorev, kolikor jih je oili v državi na skoraj 70.000 volišč.

Naj ob priložnosti omenimo, da bodo državne blagajne za volilne stroške referendumu morale izdati skoraj 45 milijard lir (10 milijard lir več, kot so predvidevali). Prav toliko je verjetno stala volilna propaganda. Računajoč, da je bilo volilnih upravičencev okoli 38 milijonov, gre baje za najbolj

Referendum in davki

Bralec našega lista, ki je bil ob referendumu skritinator na volišču v Sovodnjah pri Gorici sprajše, če bo moral prijaviti dnevne, ki jih bo prejel zaradi navedene funkcije.

Ker cpadajo dnevne skrutinatorev brez dvoma med obdavčileve dohodke, jih bodo morali prizadeti prijaviti. Tovrstni dohodki so izenačeni s prejemki ki izvirajo iz podrejenega dela in so podvrženi davku na dohodek fizičnih oseb, ne pa krajevnemu davku IL OR. Prijave bo potemtakem moral opraviti vsak izmed 250.000 predsednikov in skrutinatorev, kolikor jih je oili v državi na skoraj 70.000 volišč.

Naj ob priložnosti omenimo, da bodo državne blagajne za volilne stroške referendumu morale izdati skoraj 45 milijard lir (10 milijard lir več, kot so predvidevali). Prav toliko je verjetno stala volilna propaganda. Računajoč, da je bilo volilnih upravičencev okoli 38 milijonov, gre baje za najbolj

Referendum in davki

Bralec našega lista, ki je bil ob referendumu skritinator na volišču v Sovodnjah pri Gorici sprajše, če bo moral prijaviti dnevne, ki jih bo prejel zaradi navedene funkcije.

Ker cpadajo dnevne skrutinatorev brez dvoma med obdavčileve dohodke, jih bodo morali prizadeti prijaviti. Tovrstni dohodki so izenačeni s prejemki ki izvirajo iz podrejenega dela in so podvrženi davku na dohodek fizičnih oseb, ne pa krajevnemu davku IL OR. Prijave bo potemtakem moral opraviti vsak izmed 250.000 predsednikov in skrutinatorev, kolikor jih je oili v državi na skoraj 70.000 volišč.

Naj ob priložnosti omenimo, da bodo državne blagajne za volilne stroške referendumu morale izdati skoraj 45 milijard lir (10 milijard lir več, kot so predvidevali). Prav toliko je verjetno stala volilna propaganda. Računajoč, da je bilo volilnih upravičencev okoli 38 milijonov, gre baje za najbolj

Referendum in davki

Bralec našega lista, ki je bil ob referendumu skritinator na volišču v Sovodnjah pri Gorici sprajše, če bo moral prijaviti dnevne, ki jih bo prejel zaradi navedene funkcije.

Ker cpadajo dnevne skrutinatorev brez dvoma med obdavčileve dohodke, jih bodo morali prizadeti prijaviti. Tovrstni dohodki so izenačeni s prejemki ki izvirajo iz podrejenega dela in so podvrženi davku na dohodek fizičnih oseb, ne pa krajevnemu davku IL OR. Prijave bo potemtakem moral opraviti vsak izmed 250.000 predsednikov in skrutinatorev, kolikor jih je oili v državi na skoraj 70.000 volišč.

Naj ob priložnosti omenimo, da bodo državne blagajne za volilne stroške referendumu morale izdati skoraj 45 milijard lir (10 milijard lir več, kot so predvidevali). Prav toliko je verjetno stala volilna propaganda. Računajoč, da je bilo volilnih upravičencev okoli 38 milijonov, gre baje za najbolj

Referendum in davki

Bralec našega lista, ki je bil ob referendumu skritinator na volišču v Sovodnjah pri Gorici sprajše, če bo moral prijaviti dnevne, ki jih bo prejel zaradi navedene funkcije.

Ker cpadajo dnevne skrutinatorev brez dvoma med obdavčileve dohodke, jih bodo morali prizadeti prijaviti. Tovrstni dohodki so izenačeni s prejemki ki izvirajo iz podrejenega dela in so podvrženi davku na dohodek fizičnih oseb, ne pa krajevnemu davku IL OR. Prijave bo potemtakem moral opraviti vsak izmed 250.000 predsednikov in skrutinatorev, kolikor jih je oili v državi na skoraj 70.000 volišč.

PIŠE

dr. Peter Sanzin

1669 civilnega zakonika predvideva namreč, da morajo biti napake prijavljene v roku enega leta po njih odkritju. Napake in okvare morajo biti težje značaja, take ki bistveno vplivajo na stabilnost ali na kvaliteto stavbe. V konkretnem primeru mora čitatelj zahtevati od podjetja, ki je zgradilo hišo, da izvede vsa potrebna dela za odpravo infiltracij deževnice v njegovo stanovanje in tudi popravo tlaka na balkonu, če je napaka taka, ki bi lahko v končni posledici ogrozila stabilnost dela stavbe.

Gradbenik je po že omenjenem členu 1669 odgovoren za težje nedostanke in napake do deset let po dograditvi stavbe.

Vse ostale napake in nedostaki so urejeni po členu 1667; ta člen civilnega zakonika predpisuje, da mora lastnik prijaviti graditelju vse nedostanke v roku 60 dni po njih odkritju in ne več kot dve leti po dograditvi stavbe.

Pri zadetih ali tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Prizadejati ima tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Prizadejati ima tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Prizadejati ima tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Prizadejati ima tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Prizadejati ima tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Prizadejati ima tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Prizadejati ima tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Prizadejati ima tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Prizadejati ima tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Prizadejati ima tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebnostih, ki se lahko pojavijo bolj pogosto, vse to na kratko in tudi čim bolj razumljivo.

Prizadejati ima tako prvi dve leti najhujše jamstvo in pravico, da zahteva in doseže vsa popravilna dela za nedostanke in pomanjklivosti, vedno če so to napake v nasprotju z dogovorjenimi načrti. Po dveh letih postane jamstvo bolj omejeno, in velja skupno deset let, vendar tudi o posebn

BAZOVICA

POMEMBEN KULTURNI DOGODEK ZA SLOVENSKO ŠOLSTVO NA TRŽAŠKEM

V nedeljo bodo poimenovali šolo v Bazovici po slovenskem književniku Primožu Trubarju

Bazovsko šolo so ustanovili že leta 1805 in je nepretrgoma delovala do leta 1927 - Obnovljena je bila leta 1944. Nedeljskega slavlja z bogatim kulturnim sporedom se bodo udeležili tudi predstavniki iz Derendingena

V nedeljo, 26. t.m. bo v Bazovici poimenovanje osnovne šole po začetniku slovenske književnosti Primožu Trubarju. Ob tej priložnosti bo odkritje Trubarjevega doprsnega kipa, ki je delo ljubljanskega kiparja Petra Černeta. Delavci prav t dni dokončujejo dela na šolskem dvorišču, kjer bo nameščen bronasti izlitek.

Do izbire tega imena je prišlo na skupnem sestanku med starši in učiteljskim svetom pred leti, in to zato, ker je bil Primož Trubar eden izmed tistih, ki so veliko prispevali v kulturnem razvoju Slovenije. S svojim Katekizmom in Abecedarjem je namreč dal Slovincem književno prvo slovensko tiskano knjigo. Poleg tega je imel Primoža Trubarja tesno povezano s Trstom, kjer je dalj časa živel.

Kraj, kjer no stal kip Primoža Trubarja. Podstavek je že pripravljen

in ustvarjal. V tistih časih pri nas šolstvo še ni bilo urejeno, nedvomno pa je ravno Trubar, poleg drugih uglednih književnikov tiste dobe, veliko prispeval, da se je kultura raven našega naroda naglo in neustavljivo dvigala. Moral je preteči še kakšno stotletje, da se je takratni družbeni red začel s prosvetljenstvom spreminjati in tako so na začetku osmnajstega stoletja nastale prve slovenske šole na Tržaškem. Med temi je šola v Bazovici ena najstarejših. Zgradili so jo leta 1805, istega leta, ko se je začel šolski pouk tudi v Barkovljah. Bazovska šola je bila tedaj nekakšen center za vse okoliške vasi.

Starejši Gropajci, Padričarji in Lipenci se še spominjajo, kako

so nekaj bos in razcapani in večkrat bolj lačni kot siti prehodili več kilometrov do šole. Šele na razkoraku stoletja so nastale tudi v teh vseh šolah in razbremenile bazovsko šolo, kjer so bili prostori zaradi prevelikega števila šolarjev tako natrpani, da včasih ni bilo dovolj sedežev za vse.

V začetku sta bila v šolskem poslopju samo dva prostora. Ko je leta 1868 prevzela šolo v oskrbo tržaška občina, so se razmere nekoliko izboljšale. V šolskem letu 1880/81 je štela šola štiri razrede, ki so bili porazdeljeni v dve skupine z eno samo učno močjo. Štiri leta kasneje so ustanovili agrarni tečaj, ki je trajal do leta 1893. Z uvedbo tečaja se je bistveno povečalo število učencev. Medtem, ko jih je bilo na primer v šolskem letu 1881/82 le 127, to število v šolskem letu 1891/92 naraslo na 227. V naslednjih letih je število sicer spet nekoliko upadlo, to pa zaradi tega, ker otroci niso bili cepljeni in jim zato obiskovanje šole ni bilo dovoljeno.

Leta 1899 so odprli še eno učilnico, kar je šolo precej razbremenilo in so se lahko redno odvijali tudi dopolnilni tečaji, ki so jih uvedli že leta 1893 in so trajali skoraj do prve svetovne vojne. Zaradi občutnega demografskega porasta se je v prvih letih tega stoletja število učencev spet povečalo in doseglo svoj višek leta 1912 z 264 učenci. To je oblasti prisililo, da so med leti 1908 in 1910 odprle še dve učilnici. Pomnožile so se seveda tudi učne moči. Leta 1910 so na šoli poučevali že štirje slovenski učitelji in kateheti.

V letih vojne vihrje je bila šolska dejavnost okrnjena. Po vojni je šola spet vzcvetela, a žal ne za dolgo. Kakor po drugih krajih, tako je tudi v Bazovici fašistični režim leta 1927 popolnoma zatrl slovensko šolo in vsi slovenski učitelji so bili odpusteni. Že v šolskem letu 1925/26 je italijanska fašistična oblast nastavila na šoli italijanskega učitelja, ki je v posameznih razredih poučeval italijansko, obenem pa je bil tudi zaupnik fašistične stranke na šoli, tako, da so se ga slovenski učitelji izogibali. V naslednjem šolskem letu so dopustili slovenskim učiteljem pravico. Prepovedali so najprej uporabo slovenskih učbenikov in jeseni leta 1927 zadali slovenski šoli dokončen udarec.

Mače slovenske rodove so od tlej vzgajali v italijanskem duhu, dokler se slovenski narod ni uprl tem krivičnim metodam z uporabo v rokah.

Bilo je oktobra 1943, ko se je odbor Osvobodilne fronte sestel v gostilni pri Mahničju in sklenil obnoviti v vasi slovensko šolo, ki je bila leta 1927 ukinjena po fašističnih ukrepih. Na seji je bil postavljen uporabo slovenskih učbenikov in letu so dopustili slovenskim učiteljem. Priredili so se trije učitelji: Karel Gruntar, predčasno upokojen že leta 1927, duhovnik Ante Banko in Sonja Mahnič. Ker je bilo šolsko poslopje zasedeno

Osnovna šola v Bazovici, ki jo bodo v nedeljo poimenovali po Primožu Trubarju

Otroci bazoviške šole se pridno pripravljajo na nedeljsko proslavo

od vojaštva, je odbornik Josip Mevlja prostovoljno in brezplačno odstopil dve veliki sobi v svojem stanovanju. Vanje so prenesli šolsko pohištvo in pouk se je pričel dne 24. januarja 1944. Trije zgoraj omenjeni učitelji so poučevali tri ure dnevno 91 otrok, porazdeljenih v osem letnikov. Šolski ožbi je bil pozimi sorazmerno dober, poleti pa slab, ker so morali otroci z ženskami in starci garati na kmetijah, da so se lahko preživljali.

V februarju 1945 so otroci pripravili lepo šolsko prireditev z igrico in petjem v pozdrav svojih, ki se je prikazovala na obzoru. Prireditev je doživela izreden uspeh — navdušeno občinstvo je zahtevalo ponovitev in vsa dvorana je stojala prepevala »Lepa naša domovina«.

Tako se je po dolgem letih trpljenja, ponižanja in odpovedi obnovila slovenska šola v vasi, prekaljena v krvi ljudstva. V letih po osvoboditvi jo je, kot vse ostale šole

Kip Primoža Trubarja

na Tržaškem, prevzela v oskrbo Zaveznika vojaška uprava, vendar ne smemo pozabiti, da se je obnovila med narodnoosvobodilno borbo, da je nastala iz ljudstva in za ljudstvo.

Ob tej zavesti bomo na najboljši veran in dosleden način proslavljali nedeljski praznik poimenovanja šole v Bazovici. Na otvoritveno svečanost, ki se bo začela ob 17. uri, so vabljene šolske, duhovne in občinske oblasti, nekaj uglednih profesorjev iz Ljubljane, prišla pa bo tudi skupina prebivalcev iz Derendingena Tubingena, kraja, ki je gostoljubno sprejel Trubarja in kjer je Trubar doletel življenjskega pota. Izdal prvi slovenski knjižni umrl 29. junija 1586. Med njimi bo prisoten tudi pastor Walter Döbling, ki zelo čini svojega predhodnika Trubarja. Po njegovi zaslugi je bil zgrajen v Derendingenu moderen občinski kulturni dom, ki nosi, kot tudi glavna mestna ulica, ime po našem Primožu Trubarju.

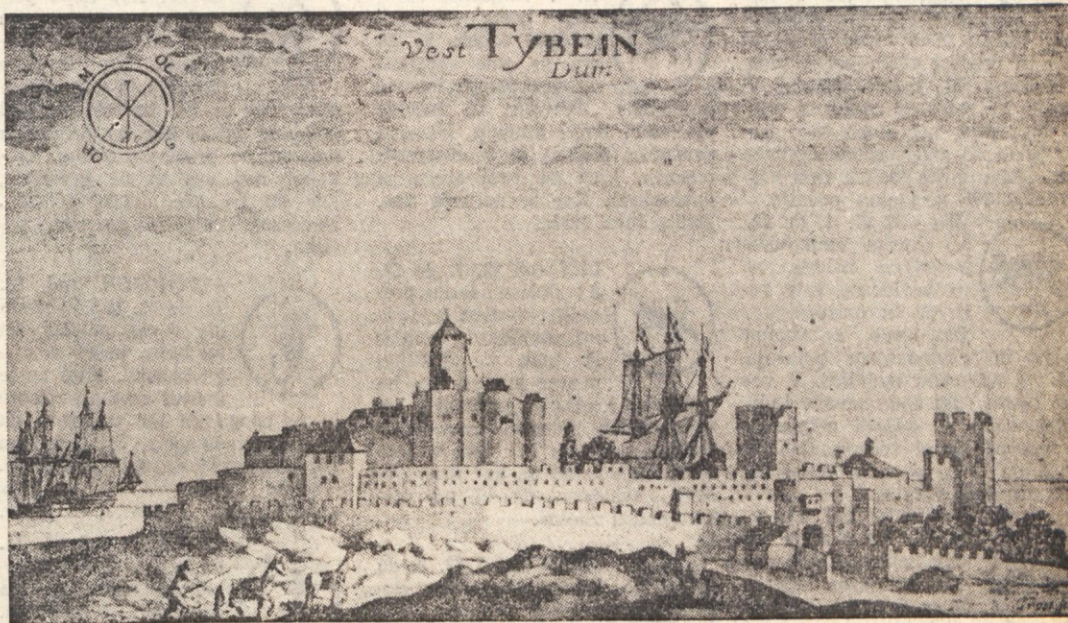
Kulturni spored bo pester. Obsegal bo recitacije domače mladine, pevski nastop šolske glasbene matice iz Trsta in organista Pavla Fonda. Nadaljeval se bo z nastopom harmonikarskega ansambla »Slovenske« in koncertom orkestra Glasbene matice. V primeru slabega vremena bo kulturni spored v bazovski kinodvorani. Ob tej priložnosti bo v šolskih prostorih razstava fotografij in faksimilnih izdaj Trubarjevih del.

Boris Grgič

DEVIN

OB DANAŠNJI PROSLAVI KMEČKIH PUNTOV

Iz devinskih urbarjev za leto 1524

Urbarji so bile knjige, v katerih je grajska gospoda pisala tlako, desetino in druge dolžnosti, ki so jih imeli podložniki. Kakšne so bile te dolžnosti, povzemamo iz devinskih urbarjev za leto 1524, ki jih zelo pregledno navajajo.

ŽITNA DESETINA iz Tomaja, Repna, Proseka, Zgonika, Šempolca, Štorij, Sela, Križa in od Vižintina v Dolu je znesla v letu 1523: pšenice 20 stavov, eno kupno mero, mešanice 10 stavov, eno kupno mero, ovsu eno kupno mero, prosu eno kupno mero, denarja 12 šil. in en fenig, rži en star ter tri in pol kupne mere, sirka eno kupno mero.

DESETINA OD REBULE je v letu 1523 znesla 19 čebrov.

DESETINA OD TERANA je v letu 1523 znesla 2 stavov grozja. **DAC OD VINA**. Vsi, ki imajo v devinski sodnji krčmi in točijo vino, so dolžni dajati od vsakega čebra rebule in od vsake orme terana po 3 šil. od prodajnega vina, od lastnega pridelka pa ne.

ŽIRNINA. Podložniki, ki ženejo svoje svinje na žir v svojih okoliših zjutraj na pašo in jih priženejo na noč domov, žirnine ne dajejo. Ti pa, ki ne ženejo svojih svinj vsak večer domov, dolžni so dajati polovico žirnine, to je od starega prašiča po 4 šil., od mladega pa po 2 šil. Ljudje od

zunaj dajejo od starega prašiča po 8 šil., od mladega pa po 4 šil. Žirčina pripada na pol v Devin, na pol pa cerkvi, kjer je žir uspel. **DAC OD RIB**. Vsi ribiči iz Štivanu in drugi so dolžni od prodanih rib plačati dac, to je štiri najsti fenig. Oni iz Gradeža dace ne dajejo.

MITNICA V DEVINU. Vsi, ki kupujejo vino v sodnji ali izven nje ter ga vozijo izven sodnje, so dolžni plačati od tovora 4 šil., od karniškega voza 9 šil., od voza na osi pa 12 šil.; od vola 2 šil., od konja 4 šil., od koštruna 1 šil., od 1.000 kozličev in jag-njet 40 šil., od tovora sukna in klobukov pa po 9 šil.

ŠTRIDESETINA V ŠTIVANU. Od vse trgovske robe, ki pride po morju v Štivan, je plačati, če se jo proda, štrideseti fenig. Ti iz Gradeža so po starem običaju tega prosti. Ti iz Trsta so prosti dace od soli in olja, ki so ga sami pridelali. Ti iz Gorice ne plačajo mitnine niti štridesetine od tega, kar kupijo v Trstu in Štivanu izven semnja ali na semnju za lastno domačo potrebo in to odpeljejo. Enako oni iz Devina v Gorici, kar kupijo v Gorici za domačo potrebo.

TRAVNINA od staj male živine in od kobilam. Od vsake glave male živine je plačati šiling. Od kobile so jemali 8 šil., sedaj pa dajo 12 ali 16 šil., kakor se z njimi glavar domeni. Od vola, bi-

ka ali krave je plačati 5 šil. To je nekatera leta zneslo do 100 dukatov. Desetine ne dajejo.

DESETINA OD KOZLIČEV IN JAGNET urbarščakov zneslo okoli 100 glav.

DESETINA OD OLJA zneslo čebri ali dva.

TLAKA IN GOSPOSTVO v devinski sodnji. — Vsi v devinski sodnji, komurkoli služijo, so dolžni tlako pri gradnji gradu. Dolžni so ob Krstnikovem priti pod devinsko zastavo in čuvati prošenje v Štivanu. Župa Mavhinje je dolžna napraviti šotore iz vejevja pod katerimi prebivajo. Ti iz Proseka, z izjemo petih, ki prebivajo na tržaškem ozemlju, so dolžni priti pod devinsko zastavo in skupaj z ostalimi pod sodnimi ljudmi čuvati prošenje. Ta župa sama je dolžna zastavo tri dni čuvati, nato ji je glavar dolžan dati ogrski goldinar ali 80 krajcarjev. Na glavarjev poziv in povelje so dolžni, če zmanjka vode v cisterni na gradu Devinu, voziti tjakaj vodo iz Štivanu.

DEŽELSKA SODNIJA. Zaseda jo deželski sodnik z devinskimi župani vse kvatne ponedeljke, dan po Janezu Krstniku in dan po objavljenju sv. Janeza. Apelacije so šle doslej na glavarja v Gorico in nato na regiment v Innsbruck. Krvne in malefice zadeve opravlja v župah in nad ljudmi, ki so v Devinu pod sodni, krvni sodnik.

NABREŽINA

PO OBČNEM ZBORU NAŠEGA DENARNEGA ZAVODA

Delovanje hranilnice in posojilnice je bilo v zadnjem letu zelo uspešno

Vloge so se v enem letu, odkar je banka vsak dan odprta, skoraj podvojile. Treba bo poskrbeti sodobnejši sedež

Med našimi denarnimi zavodi igra pomembno vlogo nabrežinska kmečka in obrtniška posojilnica. Pred kratkim je bil občni zbor te posojilnice, na katerem so ob prisotnosti lepega števila članov potrdili prejšnji odbor. To je najlepši dokaz za zaupanje, ki ga imajo člani v odbor in znak zadovoljstva nad delovanjem v zadnjem letu. Letošnji občni zbor je dal namreč prvi obracun, odkar je hranilnica odprta ves dan in se je tako lahko redno poslužujejo tudi domači trgovci in obrtniki, ki so prej zahajali v podružnico Tržaške hranilnice v Sesljanu.

V letu 1973 je nabrežinska hranilnica in posojilnica dosegla lepe uspehe. Vloge so se skoraj podvojile: od 270 milijonov v letu 1972 so dosegle v letu 1973 kar 488 milijonov lir. Zadnjega aprila letošnjega leta pa je bilo vlog za 590 milijonov lir, to je še znatno več kot v prejšnjem poslovnem letu, kar jasno dokazuje, kakšen pomen dobiva ta majhen denarni zavod. Naravno razveseljuje dejstvo, da se poslužujejo nabrežinske hranilnice in posojilnice vsi domači trgovci in obrtniki. Ob koncu lanskega leta je štela hranilnica 65 tekočih računov za 155 milijonov lir.

Zvišala so se tudi posojila in sicer od 128 milijonov lir na 227 milijonov lir decembra 1973 in na 258 milijonov lir ob koncu aprila letos.

Z delovanjem je seveda naraslo tudi delo in hranilnica je potrebovala še enega uradnika. Zato je razpisala natečaj, ki je potekal pod nadzorstvom Federacije kmečkih in obrtniških posojilnic v Vidmu in na osnovi opravljenega izpita so namestili drugega uradnika.

V zadnjem času je nabrežinska posojilnica tesno povezana z opusko, ki ji nudi vsestransko pomoč in nasvete. Prav tako je nabrežinska zavod v zadnjem času tesneje povezan s Federacijo kmečkih in obrtniških posojilnic. Predstavniki posojilnice so se v preteklem letu tudi udeležili več sestankov in posvetovanj, tako z opusko hranilnico in z omejenjo federacijo kot tudi s pred-

stavniki Banca d'Italia, ki so med drugim predlagali, naj bi spremljali status družbe in sicer iz družbe z neomejenim jamstvom v družbo z omejenim jamstvom. Živahno je bilo tudi delovanje upravnega odbora, ki se je v zadnjem letu sestel štirinajstkrat, nadzorni odbor pa je opravil štiri pregleda. Razpravljali so predvsem o podeljevanju posojil, pa tudi o vprašanju sedeža, ki je zelo pereče, saj hranilnica nujno potrebuje nov, lepši in sodobnejši sedež.

Ob koncu je še potrebno, da ponovimo sestavo odbora. Predsednik je Lino Visentin, podpredsednik Mirko Franceschini, odborniki Josip Mervic, Alojz Legiša, Rudolf Grgič, Silvo Rebula in Marij Pertot, nadzorni odbor pa sestavljajo Rožica Terčon, Emil Gabrovce in Venceslav Rojce.

ŠKEDENJ

Predavanje o mednarodni konferenci o manjšinah

Prosvetno društvo Ivan Grbec v Škedenju izbira za svoje poslušalstvo predavanja z aktualnimi in poučnimi temami. Po zadnjem vzglednem predavanju pedagoškega svetovaleca prof. Sivca in predavanju domačina dr. Pavleta Fonda o moderni psihologiji je pretekli teden predaval v društvenih prostorih dr. Karel Škovič o mednarodni konferenci o manjšinah, ki bo v kratkem v Trstu.

V obširnem, vendar zgostjenem prikazu je predavatelj prikazal vso pot od prve pobude, ki je nastala v tržaškem pokrajinskem svetu do zadnjih priprav. Sama pobuda je združila vse stranke ustavnega loka in tako sodelujejo v pripravljanih odobri vsi razen seveda fašistov. Izvedeli smo o obsegu in vsebini prve predkonference, ki je bila z mednarodno udeležbo že lani v Nabrežini. Siro priprav izprijčujejo tudi tiskovne konference, ki jih je pripravilni odbor priredil v raz-

SLIVNO

Dražbe za novo šolo se ni udeležilo nobeno podjetje

Izvedeli smo, da se dražbe za novo osnovno šolo v Slivnu ni udeležilo nobeno podjetje, kljub temu, da ni bilo taktično nobene omejitve finančnega značaja. Vprašanje ostaja torej odprto.

Dejstvo, da se podjetja ne zanimajo za take gradnje, je povsem razumljivo, saj se lahko dražbe udeležijo le velika podjetja, ki so vsplana v poseben seznam, tem pa se ne splača najeti majhnih del.

Sedaj bo morala ustanova ISES, ki skrbi za gradnjo te šole, preiti k pogajanju s podjetji in upamo, da bo končno le našla podjetje, ki bo pripravljeno sprejeti to delo. V zvezi s tem naj omenimo, da je devinsko-nabrežinska občinska uprava pred dnevi naslovila na ustanovo ISES pismo, v katerem izraža odločno zahtevo prebivalstva, da čimprej zgradi novo šolsko poslopje, za katero je občina poskrbela prostor.

90 let učiteljice Marice Perinove

»Tistega novembrskega dne leta 1906, ko se je vsa Goriska zgrnila v Kobarid, da se poslovi od svojega »slavčaka«, sem vodila tudi jaz svoje učence in učence iz Smasti v Kobarid. V velikem žalnem spovedu smo spremljali našega najboljšega človeka na zadnji poti navzdol ob Soči k Sv. Lovrencu. Tako je bilo, kakor je bil na koncu pesmi 'Oljki' predvideval sam pesnik, se spominja Marica.

Res se je izpolnilo vse, kakor je naš bard in videc zapel v »Oljki«, »Soči« in še drugih premoških pesmih. Desetletja so šla mimo, vmes so bila krvava in strahotna, a tudi zmagojoča in obetavna.

Marica se je rodila v Gorici 25. maja 1884. V družini sta bili dve hčerki, obe sta postali učiteljice. Očeta sta zgubili leta 1916, mamo leta 1929, leta 1963 je umrla Marici še sestra. Sama, vendar nepopustljiva in neuklonljiva se je prebivala skozi življenje. Učenci so ji bili vse. Z zahtevnostjo, doslednostjo in z ljubeznijo je dosegla povsod zavirljive učne uspehe. Stroga je bila seveda najbolj do sebe in z delom izpričevala, da »življenje ni praznik«.

Prava slovenska učiteljica Gregorčičeve dobe in gregorčičevskega kova, je leta 1903 nastopila svoje prvo mesto na šoli v Drežnici pod Krmom in leta 1947 za ključica učiteljstvo na Grahovem v Baški grapi. Mnogo je bilo postaj na njeni učiteljski poti: Drežnica, Trnovno pri Kobaridu, Smast, Breginj, Grahovo, Seberlje, Terracina (Lazio). Kruplivnik v Prekmurju, Krži pri Rogški Slatini in spet Baška grapa. Sedaj je v Domu upokoencev na Poljanah v Ljubljani.

Njeni učenci, delovni tovariši, prijatelji in znanci ji k njenemu visokemu življenjskemu jubileju iz srca čestitamo želeli ji zdravila in zadovoljstva po dobro opravljeni dolgi pedagoški tlaki. Predvsem ji želimo še dolgo, vedro in zdravo življenje!

A. 8.

MAČKOLJE

S PROSTOVOLJNIM DELOM OB SOBOTAH IN NEDELJAH

Vaščani gradijo spomenik padlim v NOB

Tudi v Mačkolljah bodo letos odkrili spomenik domačinom, ki so žrtvovali življenje v NOB. V vasi se nadaljuje nabirna akcija pa tudi prostovoljno delo. Na sliki vidimo skupino domačih fantov in moških, ki vsako soboto in nedeljo prostovoljno gradijo spomenik

KOLESARSTVO

3. ETAPA DIRKE «GIRO D'ITALIA»

FUENTE PRVI NA OBEH LESTVICAH

Italijanski dirkači zadovoljili - Merckx ni izpolnil pričakovanj

SORRENTO, 18. — Španec Fuente si je zagotovil danes etapno zmago in obenem tudi roza magico. Njegova zmaga je bila plod izredno uspešne taktike, h kateri je prispevalo svoj delež celotno špansko moštvo z res vzorno vožnjo, od začetka do konca etape. Merckx je danes potrdil, da na tej dirki ni povsem neranjiv, saj mu ni uspelo dovolj uspešno nadzorovati nasprotnikov. Italijanski dirkači so danes zadovoljili. Etapa je bila na splošno lepa, borbeno in zanimiva.

Etapna lestvica:
1. Fuente (Sp.), ki je prevozil 137 km dolgo pot od Pompeje do Sorrenta v 3.56'57" s p. h. 34.770 km na uro.
2. Moser (It.) 33" zaostanka, nato pa so prispeli v njegovem času še ti kolesarji:
3. Battaglin (It.)
4. Gimondi (It.)
5. Zilioli (It.)
6. Conti (It.)
7. Uribe Zubia (Sp.)
8. Lazcano (Sp.)
9. Ritter (Dan.) 42" zaostanka
10. Lopez Carril (Sp.) v enakem času itd.

SKUPNA LESTVICA:
1. Fuente 11.01'47"
2. Moser 33" zaostanka
3. Lazcano
4. Gimondi
5. Zilioli
6. Uribe Zubia
7. Battaglin
8. Conti vsi v Moserjevem času
9. Bitossi 42" zaostanka
10. Kuiper itd.

Ponziana v D ligi

Pred številnim občinstvom si je Ponziana včeraj z remijem 0:0 v zadnji tekmi promocijskega prvenstva proti Maniagu zagotovila prestop v višjo ligo. Ponziana bo tako prihodnje leto igrala med polprofesionalci v D ligi. V poslovnih tekmi vsekakor ni povsem zadovoljila svojih navijačev. Ob koncu tekme je seveda zavladalo na igrišču praznično vzdušje.

B. R.

Po prvem dnevu svetovnega kegljskega prvenstva v ZR Nemčiji je jugoslovanska reprezentanca med moškimi ekipami na drugem mestu, med ženskimi pa na tretjem mestu.

V tekmi druge zvezne rokometne lige je Celje doma premagalo Sevico s 26:20.

Mlada kockarska reprezentanca Jugoslavije je na turneji po Češkoslovaški v Prazi premagala A reprezentanco Češkoslovaške s 86:78. To je bil tretji nastop jugoslovanske reprezentance, ki je dosegla dvakrat zmagala in enkrat izgubila.

Jugoslovanska kockarska A reprezentanca gostuje v Braziliji. Na turnirju v Rio de Janeiru je spet osvojila prvo mesto. V odločilnem srečanju je premagala reprezentanco Brazilije z 82:71.

Včeraj so odigrali nekaj mednarodnih nogometnih tekem in so dosegli med drugimi tudi te izide:
Škotska — Anglija 2:0
Wales — Severna Irska 1:0
Urugvaj — Independiente 4:0

V 2. ZVEZNI LIGI

Salonit v Zenici zmagal s težavo

Prvenstvo v 11. zvezni odbojkarški ligi se počasi izteka. V predzadnjem kolu je Salonit igral v Zenici z zadnjevršnimi domačini in je le s težavo osvojil sicer planirani točki. Izloa pa je tesno izgubila v Brčnem in nezaluzeno ostala prazen.

Delovanje ZŠSDI

V sredo, 22. maja bo v Trstu, v Ul. Geppa 9, ob 19.30 skupščina predstavnikov včlanjenih športnih društev. Na dnevnem redu so naslednje točke:
1. Petdesetletnica ZŠSDI
2. Poletni izpolnjevalni tečaj
3. Razno.

nih rok predvsem po zaslugi priestranskega sojenja.
Bojazen, da bodo Kananci v Zenici igrali slabo je bila upravičena. Na tej tekmi prikazana odbojka je bila slaba. Kananci niso mogli uveljaviti svoje tehnične premoči in so šele v odločilnem petem setu z igrali nekoliko bolje.

Izolčane je sodnik Manojlovič v Brčnem prikrajšal za lepo in zaslu-

Slovenski pomorski klub ČUPA

sporoča, da je še nekaj prostih mest za prvi jadrni tečaj, ki ga bo vodil Bogdan Orel, tekmovalce YK Jadro iz Kopa.

Teoretični del tečaja bo 20., 21., 22. ter 27., 28. in 29. maja ob 20. uri v društvenih prostorih PD Igo Gruden v Nabrežini.

Praktični del tečaja se bo nadaljeval v juniju, v Sesijanskem zalivu, in sicer štiri zaporedne sobote in nedelje od 9. do 12. ter od 14. do 17. ure, ter se zaključil z regato.

Cena tečaja je 10.000 lir za član in 15.000 lir za nečlane. Plačila je treba opraviti pri Hranilnici in posojilnici na Opčinah ali na pošti tekoči račun 11-968. Vse ostale informacije dajejo odborniki društva.

ženo zmago. To priznavajo tudi domači poročevalci.
Izolčani so kljub slabemu sojenju povedli z 2:1 in so bili v četrtem setu tik pred zmago. Zal pa je povdign preprečil sodnik.

Kamnik je doma premagal splitsko Mladost, direktnega kandidata za izpad iz lige. S to zmago si je Kamnik nekoliko popravil možnosti za obstoj v ligi. Maribor je gladko zgrebil v Osijeku kjer je novi prvak ponovno dokazal, da se zaslužno vrada v I. zvezno ligo. Fužinar pa je gladko dobil srečanje v Borovem in tako dokončno izločil iz lige domačine.

Izolčane je sodnik Manojlovič v Brčnem prikrajšal za lepo in zaslu-

1. SLOVENSKA LIGA

Primorski derbi v Bovcu

Primorski derbi med Bovecem in Koprom v Bovcu je odločil o nadaljnji usodi teh dveh klubov. Z zmago bi si Koprači že zagotovili obstoj v ligi in obenem zapečatili usodo domačinov.

Pomembno srečanje so Bovečani odločili v svojo korist in tako odločitev odložili na današnje zadnje kolo. Usodna je tudi uvrstitev Kamnika v II. ZOL. Če bi se namreč Kamničani odobrili v ligi, potem bi slovensko ligo zapustilo samo zadnjevršeno moštvo.

V zadnjem kolu igra Bovec v Mariboru z Brankom kjer ima zelo malo možnosti. Koper pa bi pred svojim občinstvom moral premagati sicer zelo dobre Mežičane.

E. Hvalica

5. SREČANJE NAŠIH NAJMLAJŠIH ŠPORTNIKOV V NABREŽINI

Mladi tekmevalci se se izkazali

V svojih kategorijah so zmagali: R. Tabaj, A. Gasperlin, M. Klemše, S. Sanzin, L. Slavec, N. Bacchi, F. Sosič in ekipa od Sv. Ivana - Tekmovanje je organizirala komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ

21. Mermolja Vida (Go)	52'8"
22. Albi Neva (Do)	53'0"
23. Košuta Dušan (Go)	53'2"
24. Olivo Dana (Go)	62'3"
25. Klanjšek Tanja (Go)	67'5"
26. Briško Martina (Go)	68'6"
27. Grusovin Peter (Go) (izven konkurence)	

Osnovna šola

1., 2. in 3. razred — DEČKI	
1. Gasperlin Aljoša (Sv. I.)	25'5"
2. Gombac Igor (Do)	26'9"
3. Bettonci Matija (Do)	27'2"
4. Bonono Fausto (Sv. I.)	27'8"
5. Cividari Marko (Sv. I.)	28'2"
6. Košuta Robert (Go)	30'0"
7. Vebile Samo (Na)	30'2"
8. Brajnik Danjel (Go)	31'3"
9. Vižintin Beno (Go)	31'3"

10. Brečelli Stefan (Sv. I.)	31'4"
11. Furlan Andrej (Do)	32'2"
12. D'Ambrasio Friderik (Sv. I.)	32'5"
13. Komel Marko (Go)	33'0"
14. Sedmak Pavel (Nabrežina)	33'0"
15. Grilanc Egon (Na)	33'5"
16. Bandelj David (Na)	33'7"
17. Usaj Martin (Na)	34'0"
18. Košuta Aleš (Do)	34'1"
19. Tavcar Aleš (Sv. I.)	34'2"
20. Bavcon Mitja (Go)	34'2"
21. Waltritsch Dimitri (Go)	34'3"
22. Orzan Nikola (Go)	34'3"
23. Devetak Robert (Sv. I.)	34'7"
24. Zettin Franco (Sv. I.)	34'9"
25. Caharija Tomaž (Na)	35'0"
26. Martinis Elvis (Na)	35'7"
27. Pahor Boris (Do)	36'3"
28. Tavor Boris (Sv. I.)	36'3"
29. Cari Doriano (Sv. I.)	37'4"
30. Kovačič Adrijan (Sv. I.)	37'7"
31. Pupulin David (Sv. I.)	37'8"
32. Zbogor Dimitri (Na)	38'0"
33. Bandelj Marko (Na)	38'0"
34. Feri Marko (Do)	39'4"
35. Bradassi Darko (Sv. I.)	40'0"
36. Brajnik Peter (Go)	40'2"
37. Paoli Boris (Do)	40'8"
38. Sluga Riccardo (Sv. I.)	41'0"
39. Verduno Walter (Sv. I.)	43'9"
40. Crevatin Dario (Sv. I.)	45'8"
41. Šik Andrej (Sv. I.)	47'6"
42. Bianuzzi Francesco (Sv. I.)	48'4"
43. Golemac Marko (Na)	53'6"

SLOVENSKEGA ŠPORTA V ITALIJI

1924 - 1974

Danes, 19. maja, v Štandrežu

5. nogometni pokal Štandreža

Danes, 19. maja, v Lonjerju

8. pokal Lonjerja — kolesarska dirka veteranov

V soboto in nedeljo, 1. in 2. junija, v Zgoniku

«10. kraški pokal» v odbojki

«5. kraški pokal» v namiznem tenisu

2. članski balinarski turnir

11. Peric Robert (Go)	31'0"
12. Vogrič Savo (Go)	31'1"
13. Cari Doriano (Sv. I.)	31'5"
14. Slavec Sergij (Na)	31'5"
15. Furlan Luka (Do)	32'8"
16. Jazbec Andrej (Na)	34'2"
17. Pahor Marko (Na)	37'2"
18. Waltritsch Aleš (Go)	39'6"
19. Gerdoj Peter (Do)	41'8"
20. Gomišek Igor (Go)	43'7"
21. Winkler Matija (Go)	44'0"
22. Skrinjar Andrej (Na)	44'2"
23. Devetak Robert (Sv. I.)	46'1"
24. Devetak Igor (Go)	48'0"
25. Košuta Uroš (Do)	54'6"

4. in 5. razred — DEKLICE

1. Slavec Laura (Na)	28'8"
2. Cunja Laura (Do)	29'3"
3. Kralj Damjana (Na)	29'7"
4. Ščuka Martina (Na)	30'5"
5. Kuret Tanja (Do)	31'2"
6. Paoli Rossana (Sv. I.)	31'4"
7. Cergelj Rada (Sv. I.)	31'5"
8. Krasnič Laura (Na)	32'4"
9. Orzan Eva (Go)	32'7"
10. Gruden Elena (Na)	32'9"
11. Brunetta Kristina (Sv. I.)	34'0"
12. Karžič Neva (Na)	34'0"
13. Margon Adriana (Do)	34'2"
14. Zocchi Arianna (Sv. I.)	34'7"
15. Drašček Liana (Na)	35'0"
16. Tomšič Kristina (Do)	35'5"
17. Vecchiet Tanja (Do)	37'1"
18. Mavner Elena (Do)	37'9"
19. Junc Erika (Do)	38'6"
20. Cepar Ana (Do)	38'8"
21. Primožič Tanja (Go)	40'7"
22. Guštin Valentina (Na)	44'0"
23. Giudici Graziella (Sv. I.)	44'2"
24. Lorenzon Amalia (Go)	56'6"
25. Di Gloria Doris (Go)	57'6"

Srednja šola

DEKLICE

1. Bacchi Neva (Sv. I.)	28'4"
2. Slavec Ester (Na)	29'3"
3. Dougan Adriana (Sv. I.)	30'5"
4. Nacinovi Elizabeta (Sv. I.)	33'0"
5. Fonda Luisa (Sv. I.)	34'5"
6. Gruđen Barbara (Sv. I.)	42'5"

DEČKI

1. Sosič Franko (Na)	30'2"
2. Vižintin Miran (Go)	49'6"

Med dvema ognjema

DEKLICE

Sola Donadoni - Sv. Ivan	0:1
Nabrežina - Gorica	1:0

Sv. Ivan - Nabrežina

DEČKI

Gorica - Nabrežina

Sv. Ivan - Donadoni

Finala:

Gorica - Sv. Ivan

Končna skupna lestvica:

1. Sv. Ivan 5 točk, 2. Gorica 4, 3. Nabrežina 3, 4. Donadoni 2.

Ekipa so igrala v naslednjih postavah:

DEKLICE

Sv. Ivan: Dougan Adrijana, Bacchi Neva, Gruđen Barbara, Cergelj Rada, Nacinovi Elizabeta in Brunetta Kristina.

Nabrežina: Guštin Valentina, Gruđen Elena, Slavec Ester, Slavec Laura, Krasnič Nadja in Ščuka Martina.

Gorica: Di Gloria Doris, Lorenzon Amalia, Primožič Tanja, Lutman Sonja in Orzan Eva.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

DEČKI

Gorica: Dornik Ugo, Sanzin Samo, Gomišek Ivo, Vižintin Miran, Orzan Miheč in Košuta Robert.

Sv. Ivan: Devetak Robert, Zettin Sergij, Brečelli Stefan, Gasperlin Aljoša, Bonono Fausto in Roje David.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

Nabrežina: Sosič Franko, Terčon Mitja, Slavec Sergij, Skrinjar Andrej, Vižintin Ivan in Vebile Samo.

Donadoni: Margon Adrijana, Mavner Elena, Kuret Tanja, Cepar Ana, Tomšič Kristina in Paoli Rosana.

RAZVITA ZNANOST IN TEHNOLOGIJA V SICER ZAOSTALI DEŽELI

Indija je včeraj preizkusila prvo jedrsko bombo

I. Ghandi o miroljubni uporabi atomske energije

Bomba za 10-15 kilotonov je eksplodirala v puščavi Rajahstana - Izjave profesorja Sethna - ZDA niso presenečene, Pakistan pa je zaskrbljen

NEW DELHI, 18. — Indija je s podzemsko jedrsko eksplozijo uradno vstopila v klub jedrskih držav kot šesta članica, po SZ, ZDA, Angliji, Franciji in Kitajski. Jedrska bomba, povsem indijske izdelave, je eksplodirala ob 8.05 po krajevnem času v širokem puščavskem predelu Rajahstana, 300 km od prestolnice. Jedrski naboj na osnovi plutonija so preizkusili pod zemljo. Po eksploziji so iz letal preleteli področje, kjer so preizkusili bombo, vendar niso zabeležili bistvenih sprememb v izžarevanju. Vodja znanstvene ekipe, ki je o tem poročal tudi predsednici vlade Indirji Ghandiji, prof. Sethna je izrecno poudaril, da je namen indijske jedrskega poizkusa raziskati

možnosti uporabe jedrske energije v miroljubne namene, kot je premikanje velikih zemeljskih in skalnatih grot. Indija, trdi premier Indira Ghandi, ne namerava ustvarjati jedrske oborožitve, pač pa bi rada poiskala pot, kako z razvito tehnologijo pripomoči k gospodarskemu dvigu iz nerazvitosti, ki je osnovni problem azijske podcelice. S tem stališčem se v bistvu strinjajo znanstveniki, pa tudi tuji opazovalci. Tako so japonski znanstveniki, za katere velja, da so izredno občutljivi za vprašanja, povezana z jedrskimi poskusi, priznali, da Indija ne namerava izkoriščati svoje dosežene prednosti v vojne namene.

Da je tako menda dokazujejo tudi tehnični podatki in način preizkušanja jedrskega naboja. Merili so predvsem posledice na zemeljsko gmo in premik skalnate plasti pod zemeljsko skorjo. Bomba se ni razpočila po ustaljenem sistemu, pač pa po mehanizmu «implozije», ki razvija fiksacijo jedrskih elementov «navznoter». Poskus so izvedli pod zemljo in računajo, da je bomba razvila energije za 10 do 15 kilotonov.

Vest o eksploziji je Indira Ghandi sporočila članikarjem na letališču prestolnice, kjer je pričakala seneškega predsednika Leopolda Senghora, ki je došel iz Pekinga. Ghandijeva je poudarila, da preizkus jedrskega naboja dokazuje visoko tehnološko raven, ki jo je sicer zaostala Indija dosegla v zadnjih letih. Komentatorji ugotavljajo, da je Indija imela že nekaj jedrskih centrov za raziskave, obenem pa razpolaga z nahačališči urana in plutonija, ki jih lahko izkorišča. Zanimivo je, kako so na jedrski poskus v Indiji reagirali v tujini. Glasnik Pentagona je dejal, da so ZDA vedele, da Indija lahko pripravi jedrski naboj, vendar je takoj dodal, da to še ne pomeni, da se je strateško ravnotežje kdekoli spremenilo. Bombe so pomembne v strateškem smislu samo, če jih lahko prenesemo (z raketi ali ustreznimi bombniki) na cilj. Tega pa Indija nima. Zaskrbljenost kažejo v sosednem Pakistanu, kjer je verjamejo preveč indijskim zagotovilom o miroljubni uporabi jedrske energije. Tudi japonski državni in politični krogi niso preveč zadovoljni. Glasilo KP Japonske in socialistične stranke pa Indijo opozarjajo, da si kot neevropska država sprejema težke odgovornosti.

VČERAJ V SREDIŠČU VIDMA, PO OSTREM SPORU

Ubil je trenerja videmske amaterske nogometne ekipe

Morilec, Antonio Bacchetti, je v 50. letih igral kot levo krilo v ekipi «Udinese»

VIDEM, 18. — Nekdaj zelo znani in za športne dosežke čislani nogometaš, 50-letni Antonio Bacchetti je sredi furlanskega glavnega mesta, pred večjim številom ljudi sredi ostrega spora ustrlel in ubil 38-letnega Antonia Lorenzuttija, predsednika športnega združenja «Porzio». Zgodilo se je v Drev. Leopardi, v mestnem centru. Bacchetti in Lorenzutti sta se začela prepirati v zvezi s «prodajanjem» mladih nogometašev iz diletanstskih ekip športnega združenja «Porzio». Ni se znano, če je šlo tudi za finančne spore, vsekakor je Bacchetti izvil samokres in izstrelil v nogometaša Lorenzuttija se je zgrudil na tla in kmalu pozneje izdihnil.

Na kraj nesreče so prihiteli agenti videmskega letalskega oddelka, ki so Bacchetti zaprli in sedaj raziskujejo ozadje umora.

Vest o tem je vzbudila med Videmčani ogorčenje in začudenje, še posebej zato, ker je Bacchetti bil v športnih krogih zelo znan. V petdesetih letih je igral kot levo krilo v ekipi «Udinese», ko je ta igrala v prvi vsedrjavni ligi. Pozneje je igral tudi pri drugih velikih italijanskih ekipah, kot je «Inter». Ko je aktivni šport opustil, se je Bacchetti posvetil trenerstvu. V tem svojstvu se je vpeljal v mrežo «talent scoutov» na športnem področju nadzoroval in svetoval pri prodaji nogometašev in odbiranju bodočih «zvezd». Tedaj se je očitno povezal tudi z Lorenzuttijem.

ULTIMAT RDEČIH BRIGAD

«Osvobodite tovariše XXII. oktobra v 48 urah, sicer bomo ubili Sossija»

GENOVA, 18. — Rdeče brigade, ki so točno pred enim mesecem ugrabile namestnika genovskega državnega pravdnika Maria Sossija, so danes poslale genovskim sodni-

OBRABLJENE ZLATE IZDELKE vseh vrst plačamo do 3.200 lir na gram, po čistoti in vrsti.

GARANTIRANE BRILJANTE za investicijo nudimo še po posebnih cenah. Barva garantirana s posebnim potrdilom «Gemological Institute of America».

DARWIL

URE — SREBRNINA NAKIT — DRAGULJI

TRST
Trg sv. Antona 4/I, II, III
Tel. 36231 - 61932

Krvav spopad med FBI in simbiotiško vojsko

POLFINALNI KROG «RISCHIATUTTO»

Mondellova, Migliarijeva in D'Urso v boju za naslov «superprvaka»

Ljubka profesorica iz Lavagne priigrala največjo vsoto - Polemike po zaključku oddaje

MILAN, 18. — Gabriella Mondello, Maria Luisa Migliari in Antonio D'Urso se bodo prihodnjo soboto borili za naslov «superprvaka» po evropski televiziji oddaje Rischiatutto. Proti vsakršnemu predvidevanju, favoriti za končno zmago je bila Maria Luisa Migliari, je Gabriella Mondello priigrala največjo vsoto. Profesorica iz Lavagne, ki je v svojo ljubkostjo izpodrinila iz srca gledalcevo očarljivo čarovnico Baccaglinjevo, je osvojila štiri milijone in 560 tisoč lir, 240 tisoč lir več kot Migliarijeva. Tretji je bil Antonio D'Urso, ki je priigral štiri milijone in 300 tisoč lir.

Obsojen urar iz Tolmeča zaradi bombe v paketu

VIDEM, 18. — Porotno sodišče je obsodilo na došmrtno ječo (??) letnega urarja Antonia Menichinija iz Tolmeča. Spoznali so ga za krivega, ker je z eksplozivnim paketom ubil očeta, ki je bil dvakrat odlikovan z nagrado «Kossuth».

Med šestih izločenih (Domenico Giacchino, Angelo Cillo, Giuseppe Puzzo, Enzo Bottesini, Roberta Bestetti in Lidia Baccaglini) je Domenico Giacchino, izvedenec za zemljepis, imel največjo smolo. Ušoda mu ni naklonila niti enega

tveganja in tako se je moral zadovoljiti z drobišem. Tudi Baccaglinijevi sreča ni bila mila, a čarovnica je svojo usodo že razbrala iz zvezd. A oglejmo si podrobneje potek igre. Prvi trije, ki so se pomerili med sabo so bili Giacchino, Puzzo in Mondellova. Po novem pravilniku, ki je odpravil začetna vprašanja, so dodelili vsakemu začetni kapital pol milijona lir, stolpci na panju so bili le trije, v vsakega sta bila po eno tveganje in ena predaja igre. Vrednost vprašanj so ob priliki finalnega spopada podvojili. Argumenti, ki so jih izvedenci izbrali za prvi spopad so bili osebnosti 20. stoletja, zgodovina, evropska kinematografija. Mondellova je dvakrat zaporedoma našla tveganje in si s pravilnima odgovoroma zagotovila odlično prednost. Tretje tveganje je šlo Puzzu, ki je tako priigral dober milijon lir. Največ smole je imel Giacchino, ki je kljub vsemu priigral 900 tisoč lir.

V drugem krogu so se Antonio D'Urso, Maria Luisa Migliari in Lidia Baccaglini spopadli s panjem, ki je imel kot teme pomorske republike, folklor in moderno slikarstvo. Baccaglinijeva, očarljiva v plavi straji z dolgim krilom s cvetličnim vzorcem, se je takoj udala zli usodi in ni posegla v bitko. Ko se je končno odločila, da pokaže krepelje, je zbrala le 80 tisoč lir. Tudi Migliarijeva (v beli obleki, ki je valorizirala zagorelo polt) se ni kdo ve kako potrudila, imela pa je srečo in zadela dve tveganji: zadostovali sta ji, da je osvojila bitko.

V tretjem krogu so se soočili s panjem («Giro», Shakespeare, slavne dvojice) Enzo Bottesini, Angelo Cillo in Roberta Bestetti, ki je kot običajno hlinila strah in nepravilnost. «Miss skrivnost» (tako jo je zadevalo njeno zasebno življenje) ga je tokrat polomila že od vsega začetka in napetost med vojniki je narasla in prav tedaj so vojniki utelesili splošno težnjo ljudstva. General De Spinoza pa jim je sledil, tudi v imenu meščanskega razreda, ki je do fašističnega režima bil že hladen. Vrh vojske in meščanstva sta se uklenila ljudstvu. Videle ste množice na prvomajskih praznikih. Ne, ne, to ni bil državni udar, saj je vojska morala oddati začasni vladni oblast komaj tri tedne po odstavitvi prejšnjih tiranov.

— Zakaj je levica, zakaj so komunisti in socialisti stopili v začasno civilno vlado? — Brez nas ne morejo, zmerne si le nimajo dovolj moči. Mi smo med ljudstvom že močni. Mladina je z nami. Mnogi, seveda, računajo, kako bi nas obzrli, a ne bo lahko. Pogled politično policijo. Pozapri se jih, ker bi jih ljudstvo v nasprotnem primeru linčalo. Sedaj trepetajo v ječah, plazijo se in prošjo odpuščanja, toda boje se na svobodo. Tudi cerkev, ki je prej podpirala Salazarja in jo je kolonialna vojna stregla, se počasi a nezadržno pomika za množicami.

— Kaj pa monopol, imperialisti, NATO? — Čakajo. Sedaj nimajo moči, ne vedo, na katero karto bi zaigrali. Katoličani, liberalci? Portugalska ni bila De Gasperi, da bi levico odinila z vlade in počasi zavrla tok napredka. Oni pa ga mrzlično iščejo.

— In vendar niste še popolnoma zmagali.

«Ne, boj se je šele začel, toda razmerje sil je drugačno. Med ljudstvom so katoličani, komunisti in socialisti združeni, ustanavljajo sindikate, odpirajo strankarske domove, dihaajo v demokracijo. Tudi zato so dali komunistom težko ministristvo za delo. Naš minister, 34-letni bivši tajnik sindikata bančnih uradnikov, se bo moral razgovorjati s sindikalci. So tudi taki, ki se ne morejo brzdati: gospodarska kriza je prehuda, plače

Bottesini in Cillo: šahist, čeprav živčen in polemčen, je prekosil za 200 tisoč lir sicer mirnega potapljača.

Po kratkem premoru so bili na vrsti spet prvaki. Vedno v trojicah, o uvrstitvi v finale pa je odločala vsota, ki so jo priigrali. Podvojili so vsi, za končni spopad pa so se uvrstili Mondellova, Migliarijeva in D'Urso. Polfinalni spopad se je zaključil, začele pa so se polemike. Vsi tekmovalci so se pritoževali, da jih je pravilnik oškodoval, da to ni več Rischiatutto, pač pa druga igra. Najbolj polemičen je bil kot že včeraj šahist Angelo Cillo, prekosil pa ga je Giuseppe Puzzo, ki je napovedal priziv, češ da je Mondellova napačno odgovorila na podvojlino vprašanje. Polemike se bodo zavlekale? Težko je predvideti, dejstvo pa je, da je polfinalna tekma zadovoljila malokoga tekmovalcev pa zagotovo malo.

VESTI S SLOVENSKEGA PRIMORJA

Pred 30 leti ustanovljena komanda mesta Koper

KOPER, 18. — Prireditve v okviru kopskega občinskega praznika se bodo končale danes in jutri, posvečene pa bodo 30-letnici ustanovitve komande mesta Koper. Danes popoldne je bila komemoracija pred spomenikom padlim v Marezigah, nato pa so nastopili pevski zbori iz Cerknice, Opatjake, Dvorov in Marezig.

Jutri se bo mladina udeležila pohoda po partizanskih poteh komande mesta Koper, nato pa bodo v Borštu ustanovili mladinski teritorialno enoto ter jo poimenovali po prvem komandantu komande mesta Koper Francu Planincu - Frenku, ki je junako padel v boju s sovražniki.

20 LET IZOLSKE OPREME
IZOLA, 18. — S slavnostno sejo

delavskega sveta je kolektiv izloške Opreme danes proslavil 20-letnico obstoja tovarne. Začetki so bili zelo skromni, danes pa šteje kolektiv, ki je združen s Slovenijale, nad 300 zaposlenih. Njihov proizvodni plan predvideva za letos 45 milijonov realizacije, kar je za osem milijonov več kot lani.

SEMINAR ZA OBNALNE STUDENTE

STRUNJAN, 18. — Danes se je v Strunjanu končal dvodnevni seminar za obnalne študente, na katerem so udeleženi družbeno - politični delavci in gospodarstveniki predavali o družbeno - političnih in ekonomskih dogajanjih na obali. Seminarja bodo vodili predavatelji, ki so sodelovali že v razpravah o novi ustavi. Pričakujejo, da bo šlo skozi seminarje okrog tisoč delegatov in članov delavske kontrole vseh treh obalnih občin. Obravnavali bodo predvsem bistvo delegatske sistema in to ne samo teoretično, ampak tudi skozi izmenjavo praktičnih izkušenj.

TEKMOVANJE MLADIH V «VESELI SOLI»

KOPER, 18. — Obalna Delavska univerza pripravlja vrsto seminarjev za delegate in člane delavske kontrole, da bi lahko kar najuspešneje opravljali zaupano jim delo. Seminarje bodo vodili predavatelji, ki so sodelovali že v razpravah o novi ustavi. Pričakujejo, da bo šlo skozi seminarje okrog tisoč delegatov in članov delavske kontrole vseh treh obalnih občin. Obravnavali bodo predvsem bistvo delegatske sistema in to ne samo teoretično, ampak tudi skozi izmenjavo praktičnih izkušenj.

KOPER, 10. — Na osnovni šoli Janka Premra - Volja v Kopru je bilo danes področno tekmovanje pionirjev v znanju iz «vesele šole». Naslove področnih prevkov so osvojili Igor Smerdel iz Pivke, Borut Stintar iz Dutovelj, Edi Cančula iz Pivke, Edi Fabjan iz Sečane, Vojko Lavrenčič iz Dutovelj in Barbara Špička iz Kopra. Zmagovalcem izročil nagrade in priznanja predstavnik organizatorja, to je Pionirskega lista. Pionirski šole Janka Premra Volja so ob tej priložnosti tudi priredili kratek kulturni program.

PISMO IZ RIMA

Versko praznovanje

Lahko bi se vam zdelo nesmiselno, a ni: praznovanje, ki ga je rimsko ljudstvo spontano uprizorilo na večer 13. maja, ko je bila zmaga «NE» že gotova, je imelo izrazito verski značaj: kaj pa je drugaga, če ne versko praznovanje, burna manifestacija čustva, ki povezuje, kot se pričevanje resnice, družbo v prizadevanju za skupni ideal? Porazeni so bili svetohlinstvo, mrčnjaštvo, izsiljevanje, s katerim so skušali pahniti v srednji vek ves narod. Ko so Italijani rekli «NE», se niso zoperstavili le Gabriu Lombardiju, Geddi, Fanfaniju, Siriju — in njihovim grožnjam s peklenjskim ognjem, opredelili so se za napredek, postavili so na laž navidezen vodilni kader, ki ni znal oceniti njihove stopnje demokratične in državljanske zrelosti.

Kot da bi odprli okna v sobi nasičeni s strupenim plinom, da bi zapihala sapica svobode, spomladanski vetrček: ljudje so se srečevali po ulicah, v očeh si jim bral srečo; peli so in kričali, ki na vsakem občutnem ljudskem prazniku: bila je to velika šagra, spritno katere 13. maj ne bo šel tako zlahka v pozabo. Še se je stopnjeval prepad med «DA» in «NE», tako se je stopnjevala radost: bilo je to splošno navdušenje, ki ga država že dalj časa ni pozabila, ki ji je koristilo, ki se, kot kaže, ne bo tako hitro razblinilo, saj vsak politični sklep, ki ga bo do danes sprejeli, ne bo mogel mimo odločnega «NE» 12. maja: narod je spoznal, da velja veliko več, kot so mu nekateri pravili.

Pa tudi tistih 60 odstotkov ne odraža dejanskega stanja, saj v znatni meri zaostaja za resnico. Dodajte štiri milijone vdarnih, ker vzdržati se pri takem glasovanju pomeni, čeprav v bolj milbi obliki, reči «NE». Dodajte vse mladince in mladinke od 18. do 21. leta starosti, ki se lahko poročijo (mnogi so že stopili v zakon), a ki jim absurden in nazadnjaški zakon krati pravico, da izrečejo mnenje o stvari, ki jih neposredno zadeva v večji meri kot vse ostale. Dodajte tiste — ni jih manjkalo — ki so podlegli izsiljevanju in so rekli — mimo vprašanja razpore — «DA» iz strahu pred hudim ali pred komunisti. Dodajte vse zdomce, ki se niso mogli vrniti, da bi glasovali. S tako šestdesetimi glasovi boste dobili resnično vsoto, ne pozabite pa odšteti glasov duhovnikov, redovnic in menihov, ki jih konec koncev, glasovanje 12. maja ni zadevalo, čeprav so imeli pravico, da izrečejo svoje mnenje.

Italijanski narod je torej v težavem trenutku našel staro enotnost in podr, ne samo z besedičenjem, tiste «egodovinske pregrade», o katerih je govoril De Gasperi. Zmaga je toliko bolj pomembna, ker z njo ni neka stran prevladala nad drugo: podprtati gre predvsem dejstvo, da je dober del katoličanov aktivno pomagal pri uveljavitvi svobode.

Glasovanje 12. maja ni vzbudilo mržnje in, če odpravimo umetno delitev na katoličane in nekatoličane, ostaja le — in ta mora ostati — zapora do fašizma. Rekli bi celo, da so 12. maja zmagali katoličani: porazili so klerikalizem in rešili bistvo vere, ki se obnavlja, ki živi, ker aktivno sodeluje pri osvajanju demokratičnih načel z narodom, ki se hoče vključiti v današnji svet.

Takemu katolištvu lahko rečemo «DA», «DA» katoličanom, ki rešujejo z velikogrudnostjo, ki s se morda ne zasluži, Petrovo stolico in ji odstranijo past štetja, ki bi ji prisodilo — v «katoliški» Italiji — komaj 40 odstotkov «katoličanov». In rešujejo tudi suverenost države, ki se lahko navdušuje s katoliškimi načeli, prav zato ker ohranja svoje pristojnosti brez popuščanja konfesionalizmu. S svojim «NE» se je Italijanski narod otrese en od tolikih «komehjenih suverenosti», ki ladijo Italijo: in otrese se je je proti volji nekaterih svojih voditeljev, ki so politično premizke postavle.

MARIO DEZMANN